

Verkių g. 68 archeologijos žvalgymai

Įvadas

2007 m. birželio mėn. Vilniuje, Verkių g. buvo pradėti vykdyti žemės kasimo darbai, norint įrengti/atstatyti šaligatvį. Kadangi šie darbai buvo pradėti vykdyti be archeologo priežiūros, tai Kultūros paveldo departamentas šiuos darbus sustabdė. 2007 m. birželio mėn. 20 d. pasirašius sutartį tarp Lietuvos istorijos instituto ir UAB „Kerista“ buvo pradėti archeologijos žvalgymai.

Archeologijos žvalgymai buvo atliekami neiškastoje šaligatvio dalyje (230 m ilgio atkarpoje), esančioje V kelio pusėje ir besitęsiančioje į Š nuo Verkių g. 68 kuriamo naujų individualių namų bei butų kvartalo, esančio prie Verkių ir Neries gatvių sankirtos, palei Trinapolio vienuolyno (G327 K 9) ir bažnyčios (G327K 8) teritoriją (žr. brėžinius Nr. 2, Nr. 3). Taip pat užfiksuota jau įrengta šaligatvio dalis (240 m ilgio), esanti R kelio pusėje ir besitęsianti į P nuo Verkių ir Neries g. sankirtos iki Verkių g. 66 esančių pastatų bei R kelio pusėje esančių laiptų, kalniuku vedančių į Žirmūnų g. (žr. brėžinius Nr. 2, Nr. 3). Bendras šaligatvio ilgis – 470 m. Kasama buvo mechanizuotu būdu iki 1 m gylio. Šaligatvio plotis – iki 0,70 m. Archeologijos žvalgymų tikslas – įvertinti kultūrinį sluoksnį bei surinkti archeologinius radinius.

Istorinė apžvalga

Trinapolio vienuolyno ir bažnyčios istorija pateikiama remiantis istorikų T. Dambrauskaitės¹ ir J. Valužytės² surinktais duomenis:

Trinitorių ordino vienuoliai Vakarų Europoje įsikūrė XII a. šimtmečiuje. Jų pagrindinis tikslas – belaisvių išpirkimas iš turkų jungo. XVII a. šia jų veikla susidomėjo Lietuvos ir Lenkijos karalius Jonas III Sobieskis ir 1686 m. apgyvendino juos Tvere.

Į Vilnių trinitorių ordino vienuolius pirmasis pakvietė Vilniaus vaivada LDK etmonas Jonas Kazimieras Sapiega ir 1693 m. paskyrė jiems vietą Antakalnyje greta savo rūmų.

Vyskupas Konstantinas Bžostovskis trinitoriams išskyrė žemės sklypą Verkių dvare, vadinama Slabada. Tačiau pagal fundatoriaus pageidavimą trinitorių apgyvendinta vietovė buvo pavadinta Trinapoliu (trinitorių miestu). 1700 m. toje vietoje buvo pastatyta medinė bažnyčia ir medinis vienuolynas, skirtas trylikai žmonių. Jiems išlaikyti skirtas Krosnos dvaras Ašmenos paviete ir 2 karčemos Slabadoje. 1710 m. prasidėjus maro epidemijai vienuoliai buvo išvykę į Krosnos dvarą ir vienuolynas buvo tuščias. Tais pačiais metais jame kilo gaisras ir bažnyčia su vienuolynu sudegė.

1712 m. vyskupas K. Bžostovskis skyrė lėšas vienuolyno ir bažnyčios atstatymui. Buvo atstatytas medinis vienuolynas ir palikta vieta mūrinės bažnyčios pastatymui, kuri buvo statoma 1715-1721 m. ir pavadinta Šv. Trejybės vardu. 1755 m. pradėta mūrinio vienuolyno statyba. 1757 m. buvo baigtas rytinis korpusas ir dalis pietinio. Netrukus buvo baigtas ir antrasis korpusas.

1832 m. vienuolynas ir bažnyčia buvo likviduoti. Laikiniai jose buvo kareivinės ir ligoninės, tačiau 1846 m. atiteko provoslavų archirėjui Josifui Semaškai, kuris ten įsirengė savo vasaros rezidenciją. 1846 – 1849 m. vyko naujos paskirties adaptacijos darbai pagal architekto Tomo Tyšeckio projektą. Be pastatų remonto darbų buvo tvarkoma ir teritorija. Naujiems pastatams iškasta žemė panaudota kelio išlyginimui. Nuo tilto iškastas praėjimas į neries upę, už tilto padidintas ir išvalytas tvenkinys. Buvusio pylimo vietoje pastatytas iš akmenų mūrytas cokolis naujai pinučių tvorai su ikomponuotomis koplytėlėmis (ši tvora matoma dabar), akmenimis išgrįstas kelias, permūryta lauko akmenų siena, kuri palaikė terasą priešais bažnyčią nuo upės pusės. Pati bažnyčia buvo pritaikyta cerkvei. Savo planine struktūra ansamblis nuo XIX a. vid. nėra pakitęs.

¹ Dambrauskaitė T. Buv. Trinapolio bažnyčios ir vienuolyno ansamblis, Vilnius, Verkių g. 70. Istoriniai tyrimai. Istorinė apybraiža. Vilnius: 1982, VAA, F. 5, b. 6560

² Valužytė J. Vilnius. Verkių g. Nr. 70. Trinapolio Šv. Trejybės bažnyčia. Papildomi istoriniai tyrimai. Vilnius: 1993, VAA, F. 5, b. 2905

Po 1919 m. cerkvės vietoje vėl įrengta bažnyčia, vienuolynas pritaikytas ligoninei ir našlaičių prieglaudai.

1926 m. kai Vilniaus vyskupu tapo R. Jalbžykovskis, prieglauda iš Trinapolio buvo iškelta ir vietoje jos įkurta puošni vyskupų vasaros rezidencija su parku ir sodu.

Per II-ąjį Pasaulinį karą Trinapolio bažnyčia nukentėjo ir 1945 m. buvo remontuojama.

1948 m. sovietinė valdžia bažnyčią uždarė ir čia įkūrė tuberkuliozinę ligoninę. Nuo 1959 m. čia įsikūrė Vilniaus turizmo bazė.

Archeologinių tyrimų duomenys

Verkių g. ir Verkių parko teritorijoje archeologiniai tyrimai pradėti vykdyti nuo 1990 m. Plačiausiai tyrinėta Verkių dvaro ansamblio teritorija (1990 m., 1991 m., 1993 m.). Pavieniai tyrimai taip pat vyko Verkių Kalvarijose bei Verkių g. 70 – Trinapolio vienuolyno teritorijoje. Detalesnė archeologinių tyrimų apžvalga chronologiškai pateikiama žemiau:

1990 m. archeologas *A. Varnas* vykdė archeologinę priežiūrą, vykdant **Verkių dvaro Mažųjų rūmų** remonto darbus³. Tirtas 350 m² plotas, esantis į R nuo Mažųjų Rūmų. Rastas kultūrinis sluoksnius su negausia keramika bei statybinėmis atliekomis datuojamas XVIII-XIX a. Už 32 m į R nuo pastato aptiktas pavienis kūdikio kapelis, tačiau daugiau žymių, kad čia būta senkapių, nepastebėta.

1990 m. archeologas *A. Varnas* vykdė archeologijos žvalgymus **Verkių parko Š dalyje bei Verkių dvaro teritorijoje**, kasamų tranšėjų vietose⁴. Bendras tranšėjų ilgis – apie 500 m, plotis – 1-1,7, gylis – 1-1,2 m. Buvo iširtas 750 m² plotas įvairiose parko Š dalies vietose. Daugelyje trasos kasimo vietų konstatuotas XVIII- XIX, o gal ir XVII a. dvaro gyvavimo laikų kultūrinis sluoksnius, kuris buvo žymia dalimi apnaikintas. Netoli arklidžių R korpuso aptikta neaiškios paskirties mūrinio pastato liekanos, pagal čia surinktus radinius datuojamos XVIII-XIX a. Arklidžių pastato P gale aptikta dviejų mūro juostų fragmentai, preliminariai datuojami XV-XVI a. Nustatyta, kad pro arklidžių pastato P galą V kryptimi kalno šlaitu žemyn ėjo keliukas, vedantis link dabartinės sąsmaukos tarp dviejų tvenkinių.

1991 m. archeologas *A. Varnas* **Verkių parko teritorijos Š dalyje** vykdė archeologinę priežiūrą 100 m ilgio tranšėjos kasimo vietoje⁵. Dauguma kultūrinio sluoksnio horizontų – supiltiniai, datuojami XX a. Juose pasitaikė ir XVIII a. priskirtinų statybinių liekanų. Taip pat rasti 4 vienalaikiai mūrinės sienos fragmentai, kurie priklausė XIX a. statytiems ūkinės-techninės paskirties statiniams.

1991 m. archeologas *A. Varnas* **Verkių dvaro teritorijoje** ištyrė 117 m² plotą⁶. Tyrimų metu buvo nustatytas I. Masalskio rūmų centrinio pastato ŠR kampas, atidengtos ankstyvesnio (XVI a. pab. – XVII a. pr.) pastato liekanos, esančios 1,5 m į R nuo centrinių rūmų ŠV kampo,

³ Varnas A. Verkių parko (Vilnius) Mažųjų Rūmų 1990 m. pamatų hidroizoliacijos bei kanalizacijos remonto darbu archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1990, LIIR, F. 1. b. 1724

⁴ Varnas A. Elektros jėgos kabelių trasos kasimo Verkių parko (Vilnius) teritorijoje 1990 m. archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1990, LIIR, F. 1. b. 1725

⁵ Varnas A. Elektros kabelio trasos kasimo Verkių parko šiaurinėje dalyje (nuo stalių dirbtuvių iki Turistų gatvės) 1991 m. archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1991, LIIR, F. 1. b. 1810

⁶ Varnas A. 1991 m. archeologinių tyrimų Verkių Parke (Vilnius) ataskaita. Vilnius: 1991, LIIR, F. 1. b. 1822

surinkta 31 buitinės ir statybinės keramikos radinys. Taip pat tirtose teritorijose, esančioje 85-90 m į Š nuo rytinės oficinios, aptikta keletas XVI-XVII a. kapų liekanų.

1991 m. archeologas **A. Varnas** ištyrė **Verkių dvaro teritorijoje**, 85-90 m į Š nuo I. Masalskio rūmų rytinės oficinios Š galo esančioje kalvelėje⁷. Rasti kultūrinio sluoksnio horizontai, priskirtini I. Masalskio dvaro gyvavimo laikotarpiui. Taip pat rasta 3 suardytų kapų liekanos, datuojamos XVIII-XIX a.

1992 m. PRPI archeologas **S. Patkauskas** atliko archeologinius tyrimus Vilniaus **Verkių Kalvarijose**⁸. Tirtas plotas apima visą Kryžiaus kelio maršrutą, kuris yra nusidriekęs dešiniojo Neries kranto plote tarp Baltupių, Žirmūnų ir Trinapolio – Verkių regioninio parko teritorijoje. Tyrimų tikslas – lokalizuoti XVIII a. antroje pusėje įrengtas Verkių Kalvarijų koplyčias, sunaikintas 1962-1963 m., nustatyti jų planinę struktūrą, įvertinti pamatų liekanas. Jų metu pavyko nustatyti 14 koplyčių ir 1 vartų buvimo vietas, fiksuotas iki 1,35 m storio kultūrinis sluoksnis. Daugelio koplyčių pamatams mūryti naudotos barokinio laikotarpio plytos, nors rasta ir vėlyvesnių, kurios buvo naudojamos jas rekonstruojant. Archeologinių radinių nerasta, fiksuota daug supiltinių sluoksnių, atsiradusių po koplyčių sugriovimo.

1993 m. archeologas **K. Katalynas** atliko tyrimus **Verkių g. 70, Trinapolio trinitorių vienuolyno kieme**⁹. Bendras tirtas plotas – 13 m². Fiksuotas 0,6 m nesuardyto kultūrinio sluoksnio fragmentas bei akmeninio grindinio dalis, kurių datavimas neaiškus. Suardytame sluoksnyje aptikta XVII a. 2 pusės – XVIII a. pr. radinių. Cedrono upelio dešiniajame krante nuvalyta apirusios mūrinės tvoros išorė, tačiau čia buvusios koplytėlės žymių nepastebėta.

1993 m. archeologas **A. Škimelis** ištyrė apie 20 m² plotą **Verkių dvaro ansamblio buvusios oranžerijos kieme**¹⁰. Nustatyta, kad oranžerijos pastatas nebuvo simetriškas, o R dalis buvo žymiai masyvesnė už V. Pastatas kartu su ūkiniais pastatais nuo pagrindinio įvažiavimo buvo atskirti masyvia mūro tvora. Aptiktas kultūrinis sluoksnis datuojamas XIX – XX a.

⁷ Varnas A. Verkių senkapiai I (Verkių parkas. Vilnius). 1991 m. archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 1991, LIIR, F. 1. b. 2096

⁸ Patkauskas S. Vilniaus Verkių Kalvarijų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 1992, LIIR, F. 1. b. 1904

⁹ Katalynas K. Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Verkių g. 70. Ataskaita. Vilnius: 1994, LIIR, F. 1. b. 2206

¹⁰ Škimelis A. Verkių dvaro oranžerijos 1993 m. žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų ataskaita. Vilnius: 1993, LIIR, F. 1. b. 2118

Archeologijos žvalgymų eiga

Teritorijos situacija

Archeologijos žvalgymai vyko dešiniajame Neries upės krante, 10-20 m į V nuo Neries nutolusioje Verkių g., kuri priklauso Verkių regioninio parko teritorijai (žr. brėžinį Nr. 1). Pastarasis apima 2670 ha plotą, iš kurio 77 % sudaro miškai. Parke saugoma: Žaliųjų ežerų dubakloniai, Neries slėnio šlaitai, Turniškės, Riešės ir Baltupio (Cedrono) upelių paslėniai, kultūros paveldo objektai (Verkių dvaro sodybos ansamblis su parku, senųjų tvenkinių sistema, senąja dvarviete bei Kalvarijų kultūros kompleksas, Trinapolio vienuolyno ansamblis, istoriškai susiklosčiusios kelių trasos, jų aplinka), gamtinės ekosistemos, biologinė įvairovė, augalų rūšių įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą, augimvietės.

Žvalgyta Verkių g. atkarpa (Verkių g. 66-70) apima gatvės dalį, kuri P prasideda nuo Verkių g. 66 esančių pastatų bei rytinėje kelio pusėje esančių laiptų, kalniuku vedančių į Žirmūnų g. Š žvalgyta atkarpa užsibaigia ties Trinapolio vienuolyno tvoros ŠR kampu, prie įvažiavimo į automobilių stovėjimo aikštelę, esančią priešais Trinapolio Švč. Trejybės bažnyčios (žr. nuotr. Nr. 1-3) vartus (žr. brėžinius Nr. 2, Nr. 3). Žvalgytos atkarpos reljefas yra žemėjantis Š kryptimi (nuo Ha 98,11 iki Ha 93,20). Labiausiai žemėjanti kelio dalis prasideda nuo vienuolyno tvoros P ribos ir tęsiasi palei R tvoros sieną iki ŠR kampo .

Visas šaligatvio ilgis (470 m) buvo suskirstytas į dvi atkarpas. 1-oji – tai 240 m ilgio šaligatvio atkarpa, kuri jau buvo įrengta iki archeologijos žvalgymų pradžios. Ji yra R Verkių g. pusėje ir tęsiasi į P nuo Verkių ir Neries g. sankirtos iki Verkių g. 66 esančių pastatų bei R kelio pusėje esančių laiptų, kalniuku vedančių į Žirmūnų g. (žr. brėžinį Nr. 2). 2-oji – tai 230 m ilgio atkarpa, kuri buvo tik pradėta kasti. Ji yra V Verkių g. pusėje ir tęsiasi į Š nuo Verkių g. 68 kuriamo naujų individualių namų bei butų kvartalo, esančio prie Verkių ir Neries gatvių sankirtos, palei Trinapolio vienuolyno ir bažnyčios teritoriją (žr. brėžinį Nr. 2).

Šaligatvio įrengimo darbai vyko nuimant viršutinį, senąją dangą ir pasigilinus iki 0,10 m gylio buvo pilamas smėlis ir dedamos naujos šaligatvio plytelės. Vietomis gylis siekė iki 1 m, nes kai kur naujasis šaligatvis buvo platinamas, tuo būdu nukasant dalį šlaito, esančio palei vienuolyno tvorą. Bendras šaligatvio ilgis – 460 m, plotis – iki 0,70 m.

1-oji atkarpa (1-240 metrai) (žr. nuotr. Nr. 5-8)

Atkarpa buvo iškasta iki archeologijos žvalymų pradžios ir, užpylus smėlį, paruošta šaligatvio plytelių suklojimui. Kasta buvo iki 0,30 m gylio.

2-oji atkarpa (1-230 metrai)

1-119 metras (žr. nuotr. Nr. 9-10, p. 15)

Atkarpoje fiksuotas 0,10-0,20 m gylis. Po 0,06 m storio asfaltuota šaligatvio danga fiksuotas šviesiai pilkos žemės sluoksnis. Kultūrinis sluoksnis nėra svarbus archeologiškai, jame nebuvo radinių.

120-230 metras (žr. nuotr. Nr. 11-50, p. 15-22)

Atkarpa prasideda nuo Trinapolio vienuolyno tvoros PR kampo ir tęsiasi palei ją. P tvoros dalyje iš R pusės ji buvo sutvirtinta iki 1 m aukščio žemių šlaitu, apaugusiu velėna. Platinant šaligatvį dalis šlaito buvo nukasama, todėl V dalyje šaligatvio įrengimui kastas plotas siekė iki 1 m gylių. Viršutinį horizontą sudarė 3-6 cm storio velėnos sluoksnis. Po juo fiksuotas 10-20 cm storio šviesiai pilkos žemės sluoksnis. Giliau buvo gelsvo smėlio sluoksnis. Š atkarpos dalyje fiksuoti tokie patys horizontai, tik kasama buvo iki 20 cm gylio. Fiksuotas kultūrinis sluoksnis nėra svarbus archeologiškai, jame nebuvo radinių.

Išvados

Archeologijos žvalgymai vyko dešiniajame Neries upės krante esančioje Verkių g., atakroje Verkių g. 66-70. Jų metu buvo įrengiamas naujas šaligatvis. Žvalgyta teritorija priklauso Verkių regioniniam parkui ir yra šalia saugomų kultūros paveldo objektų – Trinapolio vienuolyno (G327 K 9) ir bažnyčios (G327K 8).

Žvalgytoje 230 m ilgio atkarpoje iki 1 m gylio fiksuoti supiltiniai šviesiai pilkos žemės ir smėlio sluoksniai be jokių radinių, kurie atsirado šaligatvio dangos klojimo metu ir gali būti datuojami ne anksčiau nei XX a. antra puse. Galima konstatuoti, kad archeologiškai vertingo sluoksnio neaptikta.

Ateityje, šioje teritorijoje vykdant žemės judinimo darbus archeologo dalyvavimas yra būtinas.

archeologė Ingrida Vosyliūtė

Nuotraukų sąrašas

1. Trinapolio bažnyčia. Teodor Pientka (VAA, F. Nr. 6560)
2. Trinapolio bažnyčios šoninis fasadas. 1951 m. (VAA, F. Nr. 6560)
3. Trinapolio bažnyčia iš Š pusės, 2007 m.
4. Trinapolio bažnyčia iš ŠV pusės, 2007 m.
5. 1-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės
6. 1-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės
7. 1-oji šaligatvio atkarpa iš Š pusės
8. 1-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės
9. Naujai kuriamas namų kvartalas iš R pusės (Verkių g. 68)
10. 2-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės
11. 2-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės
12. 2-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės
13. 2-oji šaligatvio atkarpa iš Š pusės
14. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (120-122 m)
15. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (123-125 m)
16. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (126-128 m)
17. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (129-131 m)
18. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (132-134 m)
19. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (135-137 m)
20. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (138-140 m)
21. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (141-143 m)
22. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (144-146 m)
23. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (147-148 m)
24. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (150-152 m)
25. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (153-155 m)
26. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (156-158 m)
27. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (159-161 m)
28. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (162-164 m)
29. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (165-167 m)
30. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (168-170 m)
31. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (171-173 m)

32. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (174-176 m)
33. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (177-179 m)
34. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (180-182 m)
35. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (183-185 m)
36. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (186-188 m)
37. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (189-191 m)
38. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (192-194 m)
39. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (195-197m)
40. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (198-200 m)
41. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (201-203 m)
42. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (204-206 m)
43. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (207-209 m)
44. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (210-212 m)
45. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (213-215 m)
46. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (216-218 m)
47. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (219-221m)
48. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (222-224 m)
49. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (225-227 m)
50. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (228-230 m)

Nuotraukos

1. Trinapolio bažnyčia. Teodor Pientka (VAA, F. 5, b. 6560)

2. Trinapolio bažnyčios šoninis fasadas. 1951 m. (VAA, F. 5, b. 6560)

3. Trinapolio bažnyčia iš Š pusės, 2007 m.

4. Trinapolio bažnyčia iš ŠV pusės, 2007 m.

5. 1-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės

6. 1-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės

7. 1-oji šaligatvio atkarpa iš Š pusės

8. 1-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės

9. Naujai kuriamas namų kvartalas iš R pusės (Verkių g. 68)

10. 2-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės

11. 2-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės

12. 2-oji šaligatvio atkarpa iš P pusės

13. 2-oji šaligatvio atkarpa iš Š pusės

14. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (120-122 m)

15. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (123-125 m)

16. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (126-128 m)

17. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (129-131 m)

18. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (132-134 m)

19. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (135-137 m)

20. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (138-140 m)

21. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (141-143 m)

22. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (144-146 m)

23. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (147-148 m)

24. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (150-152 m)

25. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (153-155 m)

26. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (156-158 m)

27. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (159-161 m)

28. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (162-164 m)

29. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (165-167 m)

30. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (168-170 m)

31. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (171-173 m)

32. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (174-176 m)

33. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (177-179 m)

34. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (180-182 m)

35. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (183-185 m)

36. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (186-188 m)

37. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (189-191 m)

38. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (192-194 m)

39. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (195-197m)

40. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (198-200 m)

41. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (201-203 m)

42. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (204-206 m)

43. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (207-209 m)

44. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (210-212 m)

45. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (213-215 m)

46. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (216-218 m)

47. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (219-221m)

48. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (222-224 m)

49. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (225-227 m)

50. 2-oji šaligatvio atkarpa iš R pusės (228-230 m)

Brėžinių sąrašas

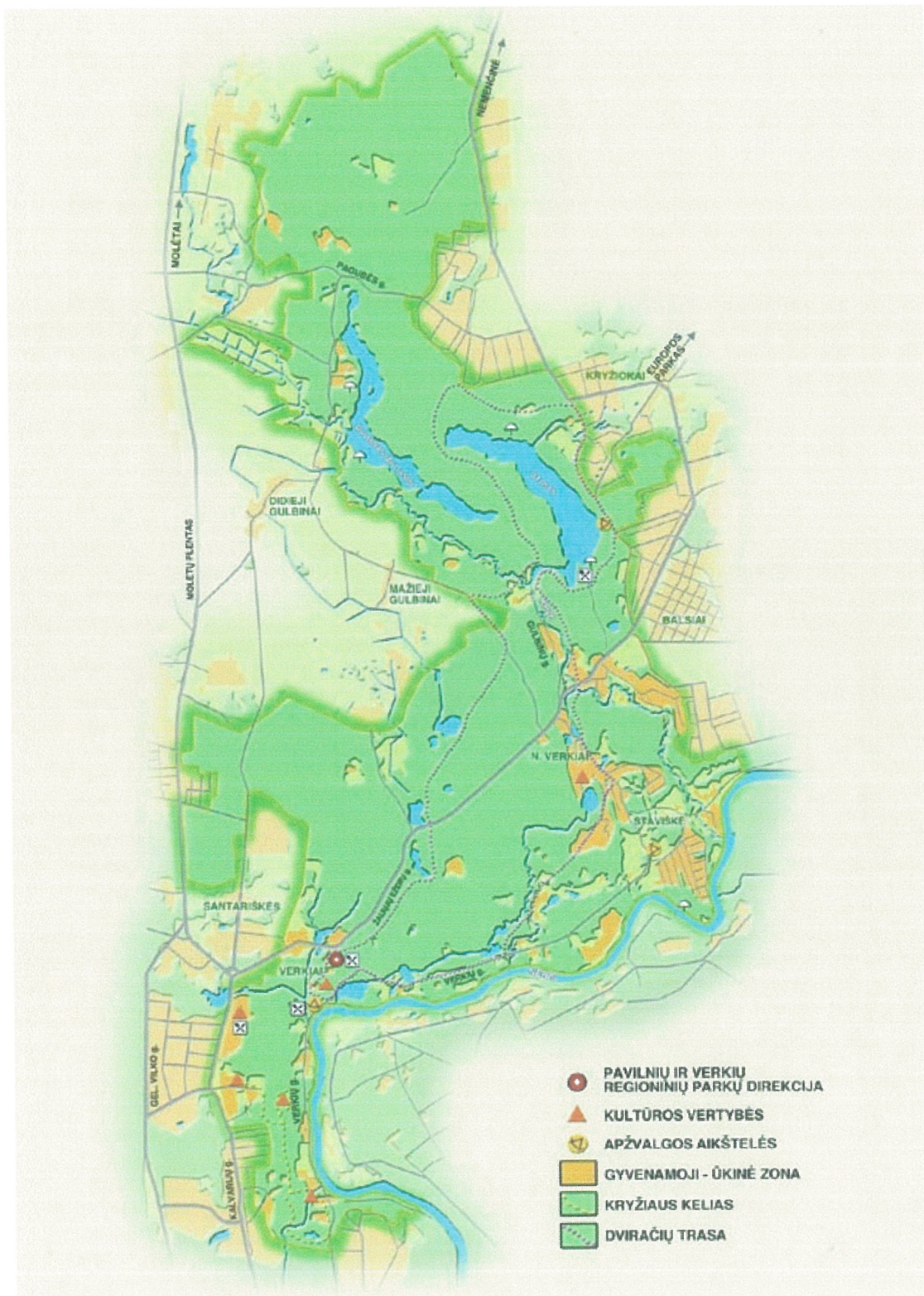
Brėžinys Nr. 1. Verkių regioninio parko situacijos planas

Brėžinys Nr. 2. 2007 m. archeologijos žvalgymų Vilniuje, Verkių g. 68, situacijos planas

Brėžinys Nr. 3. 2007 m. archeologijos žvalgymų Vilniuje, Verkių g. 68, situacijos planas.

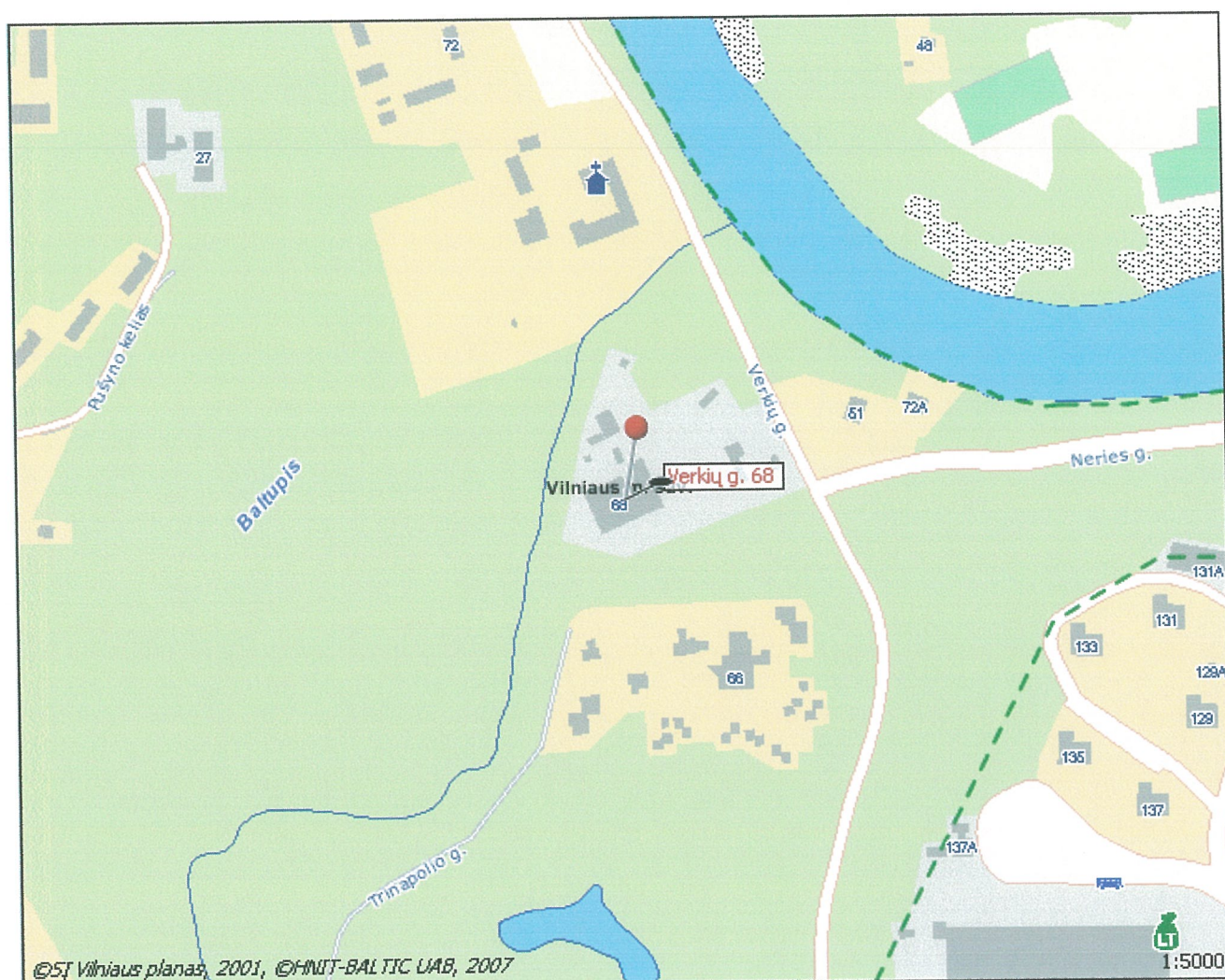
Žvalgytos atkarpos

Brėžinys Nr. 1. Verkių regioninio parko situacijos planas*

iš: http://www.pavilniai-verkiai.lt/vech_print.jpg

Brėžinys Nr. 2. 2007 m. archeologijos žvalgymų Vilniuje, Verkių g. 68, situacijos planas*

- 1-oji atkarpa

- 2-oji atkarpa

M 1:20

Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1 archeologijos žvalgymai

Įvadas

2007 m. kovo-gegužės mėn. Lietuvos istorijos instituto Miestų tyrimo skyriaus archeologai (vad. I. Vosyliūtė) atliko archeologijos žvalgymus Vilniuje, Vilniaus g. 31/ Islandijos g. 1. Čia buvo kasamos tranšėjos inžinerinėms komunikacijoms patiesti (bendras ilgis – 260,5 m, gylis – 0,50-1,40 m) ir duobės inžinerinių komunikacijų kameroms įmontuoti (dydis – 3-4,65x1,90-2 m, gylis – 2,30-2,70 m). Darbai vyko palei pietvakarinę Vilniaus g. 31/ Islandijos g. 1 esančio rekonstruojamo pastato sieną, o taip pat rytinėje Vilniaus g. pusėje, prie Lietuvos Dailės muziejaus Radvilų rūmų pastato (Vilniaus g. 22) bei jo kiemelyje (žr. situacijos planą). Žvalgymų tikslas – išsiaiškinti kultūrinio sluoksnio storį, chronologiją, stratigrafiją, lokalizuoti buvusią užstatymą ir grindinių fragmentus bei surinkti archeologinius radinius. Visus žemės kasimo darbus vykdė užsakovo samdyti darbininkai.

Tyrimų metu foto ir grafinę fiksaciją vykdė I. Vosyliūtė, statinių liekanos buvo tiriamos dalyvaujant architektėi B. Gudynaitei. Brėžinius braižė ir radinius šifravo I. Vosyliūtė. Radinius inventorino – E. Vosyliūtė.

Istorinių tyrimų duomenys

Vykdyti archeologijos žvalgymai apėmė Vilniaus senamiesčio 8 kvartalo pietinę dalį bei 12 kvartalo pietvakarinę dalį su svarbiausiu joje buvusiu pastatu – Radvilų rūmais, todėl yra būtina atsižvelgti ir į istorinius šios vietos tyrimus, kurie gali papildyti atliktų archeologijos žvalgymų duomenis. Istorinių tyrimų duomenys pateikiami remiantis istorikės R. Lebedytės (12 kvartalas) darbu¹ ir K. Kvizikevičiaus (8 kvartalas) surinktais duomenimis².

8 kvartalas

Vilniaus senamiesčio 8 kvartalas vakaruose yra apribotas Jogailos g., šiaurėje – Gedimino pr., rytuose – Vilniaus g., pietuose – Islandijos g. (žr. brėž. Nr. 2). Šis kvartalas, kuriam priklauso pastatas Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1, istoriniais duomenimis remiantis XVIII a. turėjo medinį užstatymą. Greičiausiai tuo laiku ir buvo užstatytas sklypas dabartinio pastato vietoje. 1806 m. pastatai priklausė Bušmanui. 1808 m. Vilniaus miesto plane šis dalinai užstatytas sklypas yra 717 posesijoje. Iš plano matyti, kad pagal dabartinę Vilniaus gatvę, atrodo, galu į ją, yra stovėjęs mūrinis pastatas. Du mediniai pastatai stovėjo pagal dabartinę Islandijos gatvę.

Pagal „Knygą apie užstatytų ir neužstatytų žemių Vilniaus mieste, priklausančių Vilniaus miesto dūmai, su trumpu paaiškinimu pristatytų dokumentų arba kvitų, pagal kuriuos valdo žemes miesto gyventojai aprašymą“ (1854 m.), 717 posesijai priklausė 271 sieksnis nuosavos žemės. Nurodytos vietos savininkas buvo gyventojas Goštautas, o toliau prirašyta „...dabar kolegijos registratoriaus Ivano Zdanavičiaus, kaip matyti iš pirkimo sutarties, išduotos Radvilos 1819 m. lapkričio 19 d. Liaskovskio ir pristatytos į Vilniaus miesto magistratą 1819 m. gruodžio 22 d.“³.

Kad šios posesijas savininku buvo dvarininkas Goštautas, matyti iš 1847 m. rašto, kur kalbama apie dvarininkų Goštautų namą prie Vilniaus g. Nr. 717, kuris turėjo būti viešai parduotas⁴.

Iš gubernijos valdybos rašto matyti, kad buvo nuspręsta paduoti viešam pardavimui mūrinį dviejų aukštų, ir dalinai medinį vieno aukšto namą, stovintį nuosavoje žemėje, priklausantį dvarininkams Goštautams, duodantį į metus 380 rublių gryno pelno ir įvertintą 2800 sidabrinų rublių. Dvarininkai Goštautai tame name negyveno, jis greičiausiai buvo išnuomotas.

¹ Lebedytė R. Vilniaus senamiesčio 12 kvartalas. Istoriniai tyrimai. VAA, f. 5, b. 4854

² Kvizikevičius L. Vilnius – 2004 m. Vilniaus gt. 31 vykdytų archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius: 2005, LIIR, F. 1. b. 4366

³ CVIA, f. 937, ap. 1, b. 7855, 1.156

⁴ CVIA, f. 937, ap. 1, b. 5715, 1.44

Kad šis namas jau 1833 m. priklausė Goštautams, matyti iš to, kad 1833 m. civilinė palata sausio 13 d. išdavė liudijimą Nr. 29 apie namo Nr. 717 laisvumą. 1850 m. gruodžio 12 d. miesto dūmos rašte pažymima, kad dokumentų, patvirtinančių dvarininkų Goštautų namo Nr. 717 valdymo teisę dūmoje nėra, nes niekas tokių į dūmą nepristatė. Atrodo, kad 1851 m. šį namą bus nupirkęs jau minėtas Ivanas Zdanavičius. Jis valdė namą iki 1857 m., nes tais metais pagal pirkimo sutartį, sudarytą Vilniaus civilinėje palatoje, jo mūrinis namas Nr. 717, esantis prie Vilniaus g., už 5000 sidabrinų rublių buvo parduotas dvarininkui Kazimierui Osipovičiui Jelenskiui⁵.

K. O. Jelenskis namą valdė iki 1861 m., kada po jo mirties namą paveldėjo jo sūnus Kazimieras Kazimierovičius Jelenskis. Įdomu, kad šis namas apibūdinamas kaip naujai pastatytas, mūrinis⁶. Reiktų manyti, kad namas pastatytas prieš 1861 m., bet kada jis tiksliai buvo pastatytas nežinoma ir vėlesniame 1884 m. dokumente. Tačiau čia nurodoma, kad jis pastatytas maždaug prieš 30 metų, „...o šiuo metu pastato stovis geras“⁷. 1894 m. pažymėta, kad jis pastatytas prieš 38 metus⁸. K. K. Jelenskio nuosavybėje namas buvo iki jo mirties (1893 m.). Jam mirus namą paveldėjo jo duktė Marija Petronėlė Julijona Kazimierovna Jelenskaja. Yra išlikęs namo planas, sudarytas 1889 m., iš kurio matyti, kad namo konfigūracija išliko nuo to laiko beveik nepakitusi. Iš pastato fasado vaizdo nuo Vilniaus g. pusės matyti, kad jis dar turi klasicistinių elementų.

Žymesni pastato perstatymo darbai buvo vykdyti 1898 – 1899 m. tuometinio jo savininko Salomono Lvovičiaus Minkovskio, kuris jį įsigijo 1898 m. Po šios statybos namas įgavo dabartinę išvaizdą, nes tuo metu buvo pristatytas trečias aukštas ir, greičiausiai, perstatytas Š korpusas.

12 kvartalas

Vilniaus senamiesčio 12 kvartalas vakaruose yra apribotas Vilniaus g., šiaurėje – Labdarių g., rytuose – Totorių g., pietuose – Liejyklos g. (žr. brėž. Nr. 3). XVI – XVIII a. minėta teritorija buvo prie miesto sienos, už Vilniaus ir Totorių vartų. Visas 12 kvartalas ir aplinkiniai žemės plotai XVI a. viduryje priklausė Radviloms ir vadinosi Radvilų Jurisdika. Pirmosios statybos siejosi su didiko Mikalojaus Radvilo Juodojo (1515-1575 m.) vardu. Jo lėšomis pastatomi pirmieji (greičiausiai mediniai) rūmai, o 1556 m. kvartalo pietrytinėje dalyje įsteigiamos evangelikų kapinės. Vėliau Jonušo Radvilos (1612-1655 m.) laikais pastatoma ligoninė ir medinė bažnytelė. 1805 m. kapinės buvo perkeltos į Pohulianką, tačiau evangelikų liuteronų posesija prie Liejyklos gatvės išliko iki II-ojo Pasaulinio karo.

⁵ CVIA, f. 937, ap. 1, b. 8811, 1.7

⁶ CVIA, f. 938, ap. 7, b. 1585, 1.2

⁷ CVIA, f. 938, ap. 8, b. 40, 1.194

⁸ CVIA, f. 938, ap. 2, b. 637, 1.16

Jonušo Radvilos laikais pastatytų arba smarkiai pakeistų mūrinių rūmų liekanos išlikę ir dabar. Jie buvo vadinami Jonušava arba Jonušo Radvilos rūmais. Prie 12 kvartalo dabar esanti Vilniaus gatvės dalis (XVI-XVIII amžiuje) buvo vadinama keliu vedusiu link Žaliojo tilto ir tikrai nuo XVIII a. pab. vadinama Vilniaus gatve kartu su senąją jos dalimi iki Vilniaus vartų.

Kvartalą į dvi maždaug lygias dalis skyrė pylimas. Jis ėjo sklypo viduriu lygiagrečiai Totorių ir Vilniaus gatvėms. Prie dabartinių Liejyklos ir Vilniaus gatvių kampo stovėjo J. Radvilos rūmai, kurie buvo orientuoti į Vilniaus gatvę. Kitoje pylimo pusėje prie Liejyklos gatvės ir kiek atokiau nuo Totorių gatvės buvo evangelikų liuteronų bendruomenės žemė. Likusi kvartalo teritorija prie Vilniaus, Labdarių ir Totorių gatvės, sudarė ūkinį Radvilų dvaro sektorių. Kvartalo ribose esančius žemės sklypus Radvilos ėmė pardavinėti Vilniaus miestiečiams XVIII a. pr. Netrukus prie kvartalą ribojančių gatvių prisiglaudė miestiečių kiemai-dvareliai, o taip pat privatūs namai. XVIII a. vid. Totorių g. tankiai užstatyta mediniais ir vienu kitu mūriniu namu. Po 1748 m. gaisro daugeliui gyventojų teko iš naujo kurtis.

XVIII a. antroje pusėje prie J. Radvilos rūmų šiaurinio ir pietinio korpuso (prie pat Vilniaus g.) išdygsta miestiečių namai. Nuo jų keičiasi kvartalo erdvinė struktūra.

1806 m. vyskupui N. Kasakauskui ir universiteto prof. J. Frankui pasirūpinus Vilniuje buvo įkurta labdarybės draugija. Dominykas Radvila 1807 m. jai padovanojo aplesitų rūmų šiaurinį korpusą ir žemės sklypų. 1857-1869 m. visa šiaurinė kvartalo dalis (prie Vilniaus Labdarių ir Totorių g.) priklausė minėtajai draugijai.

Vėliau prie šiaurinio rūmų korpuso buvusi Radvilų koplyčia ir nedidelis sklypelis prie pat Vilniaus g. atitenka žydų bendruomenei. Pastatas prieš karą priklausė privatiems asmenims. XX a. 3 deš. šias patalpas išsinuomojo žydų teatras. Sovietiniais laikais likviduojama labdarybės draugija, o jos patalpas užima įvairios įstaigos. Dalis butų atitenka Vilniaus gyventojams. Patalpų netenka evangelikų liuteronų ir žydų bendruomenė. Statant filmą susprogdinama Radvilų koplyčia.

Radvilų rūmai. Pasagos formos rūmai stovėjo prie dabartinių Liejyklos ir Vilniaus g. kampo ir buvo orientuoti į Vilniaus g. Rūmų planinė struktūra aiškiai matoma Fiurstenhofo plane. Jie buvo pastatyti arba perstatyti prieš 1651 m. Tais metais, matyt, dar tebevyko rūmų apdailos darbai. Apie tai liudija 1651 m. spalio 30 d. dokumentas. Jame minimas J. Radvilos dvaras už Vilniaus vartų. Tame dvare priešais kunigaikščio pirtį esančioje pirkioje mirties patale guli vokiečių kilmės lipdytojas Mykolas Krepša. Apytikrį Radvilų rūmų vaizdą galima būtų atkurti Dadlerio modelyje (Radvilų rūmų projekte), tačiau natūros liekanos rodo, kad projektas nebuvo tiksliai įvykdytas.

Istorikė M. Banikonienė rūmus datuoja XVII a. 4-5 deš., t. y. paskutiniaisiais J. Radvilo gyvenimo metais, kada jis labiausiai rūpinosi šeimos reikalais.

J. Radvilos rūmai minimi 1664 m. rankraštyje, apibūdinant J. Radvilos dvaro vartų gatvę, vedančią link Trakų. Ta pati gatvelė paminėta ir 1739 m.: ji prasideda iš Radvilų rūmų vartų ir veda į kalną.

1790 m. inventoriuje pažymėta, jog rūmai stovėjo atsukti į didžiuosius vartus (tada stovėjusius prie dabartinės Vilniaus g.). Toliau aprašomi rūmai, kurie nukentėjo nuo gaisro (čia matyt prisimenamas 1748 m kilęs gaisras ir nusiaubęs visą kvartalą), o paskui buvo apleisti ir nebegyvenami. Visą dvaro plotą (rūmus su kitais pastatais) juosė tvora. 1790 m. duomenimis, kai kur tvora visai gera, kitur apgriuvusi.

Vilniaus ir Islandijos gatvių archeologinių tyrimų duomenys

Vilniaus g. - archeologiškai svarbi teritorija. Tai patvirtina ir įvairiose gatvės vietose atlikti archeologiniai tyrinėjimai. Š dalyje, buvusių Radvilų rūmų ir aplinkinėje teritorijoje, kurioje ir buvo planuojama atlikti žvalgymus, ankstesni archeologinių tyrinėjimų duomenys parodė, jog virš įžemio, 1,80-2,10 m gylyje, yra išlikęs XIV a. pab. - XV a. žemės paviršius. Vietomis, maždaug 0,80 m gylyje, aptiktas ir XVII a. paviršius. Minėtoje teritorijoje taip pat rasta mūrinio XVII a. užstatymo bei akmeninių grindinių liekanų.

Teritorijoje ties Vilniaus ir Islandijos g. sankirta fiksuotas 1,30-1,80 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI a. pab. – XX a. Ankstyviausias užstatymas ir surasti grindiniai priskirtini XVI a., taip pat surasta ir vėlesnės, XVIII – XIX a., pastatų liekanos. Aptikus XVI – XVII a. krosnių liekanų, konstatuota, jog tuo laikotarpiu pastatuose gyvenę amatininkai užsiėmė koklių gamyba bei geležies apdirbimu.

P gatvės dalyje, prie Šv. Kotrynos bažnyčios fiksuotas iki 3,50 m storio kultūrinis sluoksnis, kurio ankstyviausi horizontai datuoti XIV – XVI a. Taip pat surastos gynybinės sienos pamatų, įvairių XVI-XVII a. grindinių liekanos. Konstatuota, jog pirmosios statybos šioje teritorijoje prasidėjo XV a. pab., kai buvo pradėti statyti gotikiniai gyventojų namai. XVI a. vid. ir 2-oje pusėje šioje vietoje ir netoliese esančioje Liejyklos g. egzistavo metalų gavybos ir apdirbimo kompleksas.

Kiek mažiau archeologinių duomenų yra apie Islandijos g. Turimi archeologinių kasinėjimų duomenys yra fragmentiški. Jų metu fiksuotas iki 1,65 m storio suardytas kultūrinis sluoksnis su atsitiktiniais XVII – XX a. radiniais.

Detalesnė archeologinių tyrimų Vilniaus g. ir Islandijos g. apžvalga chronologiškai pateikiama žemiau:

1976 m. Vilniaus g. 18, prie Labdarių g. ir Vilniaus g. sankirtos, archeologas *A. Lisanka* vykdė archeologinę priežiūrą 228 m² plote⁹. Jos metu nustatyta, kad virš įžemio, 1,90-2,10 m gylyje, esantis pilkos žemės horizontas su pavieniais gyvulių kaulais ir puodų šukėmis yra datuojamas XIV a. pab. Virš jo esantys sluoksniai su puodų šukėmis datotini XV-XVII a. pr. Pamatų ir rūsių liekanos parodė, kad šioje vietoje mūriniai pastatai stovėjo XVIII a. pab. – XX a. pr., o vėliau buvo perstatomi, remontuojami. Visa teritorija mūriniais pastatais buvo užstatyta XIX a. pab. – XX a. pr.

⁹ Lisanka A. 1976 m. Vilniaus m. Valstybinio banko Spalio raj. Skyriaus (L. Giros g. 18) teritorijoje vykdytų mechanizuotų žemės kasimo darbų archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1977, LIIR, F. 1, b. 566

1976 m. Vilniaus g. 22, buvusių Radvilų rūmų ŠV bokšto vietoje, archeologas *J. Markelevičius* vykdė archeologinius tyrimus (kasti 3 šurfai)¹⁰. Jų metu nustatyta, kad bokšto dydis – 17,5x17,5 m. 0,65-1,20 m pločio pamatai mūryti iš plytų bei akmenų (apačioje) ir įgilinti iki 4,20 m. Po rūmų bokštu buvo rūšiai. Prie pamatų fiksuoti griuvenų ir kt. statybos atliekų sluoksniai. Apatinį sluoksnį, kurį sudaro juodžemis, esantį maždaug 1,80 m gylyje, galima laikyti pirminiu XV a. žemės paviršiumi. XIX a. teritorija užstatyta naujais pastatais. Vidinis pastato kiemas išgrįstas molinėmis plytelėmis, o aplinka – akmenimis.

1979-1982 m. Vilniaus g. 22, archeologas *G. Vaitkevičius* vykdė archeologinę priežiūrą 405 m² plote¹¹. Jos metu nesuardytas kultūrinis sluoksnis aptiktas tik tam tikrose vietose, kitur jis buvo sunaikintas anksčiau vykdant intensyvius kasimo darbus. Ankstyviausi radiniai datuoti XIV – XV a., o ankstyviausias horizontas – XV a. vid. ir 2-ąja puse. Taip pat fiksuoti ir XVI – XVIII a. horizontai. Rastos pastatų liekanos, kurios buvo išsidėstę simetriškai išlikusio buv. Radvilų rūmų ŠR bokšto mūrams. Buv. rūmų ŠV bokšto baroko laikotarpio rūšių žymių neaptikta, tačiau R buv. bokšto pusėje tarp senųjų sienų vėliau buvo įrengti rūšiai, kurie buvo naudojami po II-ojo Pasaulinio karo ir vėliau užversti.

1980 m. Vilniaus g. 41, priešais Šv. Kotrynos bažnyčią, archeologas *G. Gendrėnas* vykdė archeologinę priežiūrą 4 kasamų geologinių šurfų vietose¹². Apatiniai kultūrinio sluoksnio horizontai, remiantis surinkta archeologine medžiaga gali būti datuojami XIV – XVI a. Šurfe Nr. 4, 2,30-3,20 m gylyje, rasta atliekų duobė, kurioje surinkta keramika datuojama XIV – XVI a. pab.

1981 m. prie Vilniaus g. 39/Klaipėdos g. 6 esančio pastato, archeologas *S. Patkauskas* vykdė archeologinius tyrimus, norint patikrinti buvusios miesto gynybinės sienos vietą¹³. Jų metu nustatyta, kad ties pastato V ir Š sienos kampu yra miesto gynybinės sienos pamatai, mūryti iš raudonų plytų ir akmenų, kurie datuojami XVI a. Išlikęs sienos aukštis – 2,5-3 m. Prie pastato Š sienos gynybinės sienos liekanų neaptikta.

1988 m. Vilniaus g. 41, vykstant pastato restauravimo ir rekonstrukcijos darbams, archeologas *V. Daminaitis* vykdė archeologinę priežiūrą¹⁴. Jos metu buvo patikslinta pastato architektūrinės raidos istorija, surinkta daug XVI – XVIII a. radinių. Patys ankstyviausi (XIV a. 2-os pusės) radiniai surasti virš įžemio, kuris fiksuotas 2,90-3,20 m gylyje, esančiame tamsios žemės

¹⁰ Markelevičius J. LTSR „Žinijos“ draugijos priestato (buv. Radvilų rūmų) sklypo geologinių tyrimų archeologinės priežiūros ir fiksacijos ataskaita. Vilnius: 1977, LIIR, F. 1, b. 564

¹¹ Vaitkevičius G. 1979-1982 m. „Žinijos“ draugijos priestato L. Giros g. Nr. 22a vykdytų archeologinės priežiūros ir fiksacijos ataskaita. Vilnius: 1983, LIIR, F. 1, b. 1041

¹² Gendrėnas G. Vilnius. L. Giros g-vė Nr. 41. Kastų geologinių šurfų archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1980, LIIR, F. 1, b. 835

¹³ Patkauskas S. Pastato Vilniuje, L. Giros g. Nr. 39/6 1981 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 1981, LIIR, F. 1, b. 896

¹⁴ Daminaitis V. Teatro ir muzikos muziejaus Vilniuje, Vilniaus g. Nr. 41, žemės kasimo darbų archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1989, LIIR, F. 1, b. 1591a, 1591b, 1591c, 1591d

sluoksnyje. Pirmosios statybos šioje teritorijoje sietinos su XV a. pab., kai dabartinio pastato vietoje stovėjo 5 gotikiniai namai. Pastato Š gale surasti nežinomi rūšiai. Taip pat atkasti XVII a. 2-oje pusėje – XVIII a. 1-oje pusėje egzistavusio P priestato pamatai, kuris, tikriausiai, buvo sunaikintas 1748 m. gaisro metu. Nustatyta, kad visas kiemo paviršius nuo Š priestato iki namo galo XVI a. buvo išgrįstas akmenimis. Tyrimų metu surasta 19 monetų bei daug įvairių XVI a. pab. – XVII a. 1-osios pusės koklių.

1986-1987 m. Vilniaus g. 30, Šv. Kotrynos bažnyčios vietoje, archeologas *V. Daminaitis* vykdė archeologinius tyrimus¹⁵. Jų metu nustatyta, kad tiriamos teritorijos apgyvendinimo pradžią rodo apatinis tamsios žemės sluoksnis, kuriame rasta XV-XVI a. pr. keramikos. XVI a. vid. ir 2-oje pusėje pastatų viduje veikė spalvotųjų metalų lydymo krosnelė, šalia kurios įrengiama ir geležies lydymo krosnis. Rasti pastato pamatai su moline asla ir gargažėmis. Pastarųjų rasta ir visame tirtame plote. Be to, visame plote gausiai rasta spalvotajam metalui lydyti skirtų tiglių. Tai rodo, kad šioje vietoje ir netoliese esančioje Liejyklos g. egzistavo metalų gavybos ir apdirbimo kompleksas. Nustatyta, kad šiame sklype 1618-1622 m. statyta bažnyčia buvo medinė, apie 7,3 m pločio su plytų grindimis. Ji sudegė 1655 m. Mūrinė bažnyčia pastatyta XVII a. pab. arba 1703 m. ir apėmė dabartinį bažnyčios plotą.

1990 m. Vilniaus g. 41, vykstant tolimesniems pastato restauravimo ir rekonstrukcijos darbams, archeologas *A. Lisanka* vykdė archeologinę priežiūrą 550 m² plote¹⁶. Jos metu nustatyta, kad visas kiemas XVI a. pab. – XVII a. pr. buvo grįstas akmenimis. Kiemo grindinys gerai išliko dideliame (apie 270 m² plote). Be to, gerai išliko sudėtinga vandens nutekėjimo sistema. Taip pat priešingoje gatvės pusėje nustatyta buvusio gatvės užstatymo linija, surasta 13 m ilgio namo sienos dalis.

1990 m. Liejyklos g. 2, buv. Radvilų rūmų teritorijoje, prie Vilniaus g. ir Liejyklos g. sankirtos, archeologas *G. Stankevičius* vykdė archeologinius tyrimus 400 m² plote¹⁷. Tyrimų metu fiksuotas 4 m storio (XVI – XIX a.) kultūrinis sluoksnis, atkastos centrinio bokšto rūšių su cilindriniais skliautais liekanos bei XVII a. rūmų grindinio liekanos, kurio dalis buvo rūmų korpuso vietoje. Po grindiniu buvo XVI a. pab. – XVII a. pr. medinės statybos horizontas. Centrinio bokšto ŠV kampe atkasta rūmų plane nepažymėta XVII a. per. Datuojama patalpa, kuri buvo įrengta įėjimo į rūšius, buvusius po centriniu bokštu, vietoje. Korpuso, buvusio į P nuo centrinio bokšto, pamatai

¹⁵ Daminaitis V. Buv. Šv. Kotrynos bažnyčios Vilnius, L. Giros 30/1 archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 1987, LIIR, F. 1, b. 1436

¹⁶ Lisanka A. Teatro ir Muzikos muziejaus Vilniuje, Vilniaus g. 41 žemės kasimo darbų archeologinės priežiūros ataskaita. Vilnius: 1991, LIIR, F. 1, b. 1735

¹⁷ Stankevičius G. Buv. Radvilų rūmų Vilniuje, Liejyklos g-vė Nr. 2 archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 1991, LIIR, F. 1, b. 1738

neiškile, o viršutiniuose sluoksniuose aptikti XVIII – XIX a. mūrinės statybos fragmentai. Jų vietoje fiksuotas medinio užstatymo horizontas.

1998 m. Vilniaus senamiesčio 12 kvartale archeologas *A. Vaicekauskas* vykdė mažos apimties archeologinius tyrimus 31,5m² plote¹⁸. Žemės darbų vietoje fiksuoti vien suardyti žemės sluoksniai, archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nerasta. Aptiktos mūrinio pastato, stovėjusio išilgai Vilniaus g. pamatų ir rūsio skliautų liekanos. Pastato plotis buvo 10 m, jis pastatytas XVIII a. antroje pusėje – XIX a. pradžioje.

1999 m. Islandijos ir Jogailos gatvių vietoje archeologas *K. Katalynas* vykdė žvalgomojus archeologijos tyrimus 11,5 m² plote (kasti 3 žvalgomieji šurfai)¹⁹. Sklype Islandijos g. 5 fiksuotas iki 1,65 m storio, o Vilniaus g. 25 iki 1,6 m storio suardytas kultūrinis sluoksnis. Rasta atsitiktinių XVII – XX a. radinių.

1999 m. Vilniaus ir Labdarių gatvėse archeologė *D. Luchtanienė* vykdė archeologijos žvalgymus 100 m² plote²⁰. Žvalgymų metu iki 0,70 m gylio fiksuotas suardytas kultūrinis sluoksnis.

2000 m. Vilniaus g. 15/Jogailos g. 4 gatvėse archeologė *D. Luchtanienė* vykdė archeologijos žvalgymus²¹. Žvalgymų metu fiksuotas perkastas kultūrinis sluoksnis. Prie Jogailos g. 4 0,36 m gylyje buvo tirta ūkinė duobė, kurioje rasta XVI-XVII a. radinių.

2004 m. Vilniaus g. 31 pastato vidiniame kieme ir viduje archeologas *L. Kvizikevičius* vykdė archeologinius žvalgomojus tyrimus 48,23 m² plote²². Kiemo teritorijoje fiksuotas 1,4-1,6 m storio nesuardytas kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI a. pab. – XX a. Virš įžemio susiformavusiam sluoksnyje rasta pavienių XV a. keramikos fragmentų. Pastato viduje, P korpuse, kur nėra rūsijų, fiksuotas 1,3-1,4 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI a. pab. – XX a. Nustatyta, kad kieme bei P korpuse ankstyviausias užstatymas priskirtinas XVII a., pastatai buvo orientuoti ne tik Vilniaus g., bet ir Islandijos g. kryptimi. P korpuse aptikti mažiausiai dviejų grindinių paviršiai liudija apie šios gatvės senumą. Pastato rūsiuose (R, V ir Š korpusuose) vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta.

2004 m. Vilniaus g. 31 archeologas *R. Jonaitis* vykdė archeologijos tyrimus pastato vidiniame kieme (459 m² plote) ir pietiniame korpuse (255 m² plote)²³. Kieme vykdytų tyrimų metu

¹⁸ Vaicekauskas A. Mažos apimties žvalgomųjų archeologinių tyrimų Vilniuje, Gedimino pr. 2/1, Literatų g. 8, Aušros vartų g. 11 ir Vilniaus g. ataskaita. Vilnius: 1999, LIIR, F. 1, b. 3108

¹⁹ Katalynas K. 1999 m. žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Islandijos ir Jogailos gatvių rajone ataskaita. Vilnius: 2000, LIIR, F. 1, b. 3352

²⁰ Luchtanienė D. Archeologiniai žvalgymai Vilniaus g. 27, Vilniaus ir Labdarių gatvėse 1999 metais. Vilnius: 2000. LIIR, F. 1, b. 3358

²¹ Luchtanienė D. AB „PRI“ archeologiniai žvalgymai Vilniaus senamiestyje ir urbanistikos paminklo teritorijoje Vilniuje 2000 metais (pagal bendrąją žvalgymų programą Nr. 7) I dalis. Vilnius: 2000. LIIR, F. 1, b. 3579

²² Kvizikevičius L. Vilnius – 2004 m. Vilniaus gt. 31 vykdytų archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Vilnius: 2005, LIIR, F. 1, b. 4366

²³ Jonaitis R. Vilniuje, Vilniaus g. 31, 2004 m. vykdytų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 2005, LIIR, F. 1, b. 4331

fiksuotas iki 1,70 m storio kultūrinis sluoksnis. Šiame sluoksnyje aptikti pavieniai XV a. radiniai, tačiau šio šimtmečio horizontas nesusiformavo. Taip pat buvo aptikta vieno židinio ir 3 krosnių liekanos. Atidengtas labai apardytas XVI a. pastato pamatas iš lauko akmenų, taip pat XVIII – XIX a. mūrinių sienų fragmentai. Kieme nesuardytas kultūrinis sluoksnis fiksuotas tik V dalyje. P korpuse fiksuotas iki 1,80 m storio XVI – XX a. kultūrinis sluoksnis su pavieniais XV a. radiniais, tačiau XV a. horizontas nebuvo susiformavęs. Taip pat atidengta 3 buvusios gatvės grindinių fragmentai, datuojami XVI – XVIII a., ir nustatyta, kad tuo metu Islandijos gatvė buvo šiauriau nei dabar. Pietiniame korpuse taip pat aptiktos įvairios paskirties 12 krosnių liekanos, datuojamos XVI – XVII a. Aptikti mūriniai XVI – XVII a. pastatų pamatų fragmentai. Nustatyta, kad šalia buvusios gatvės stovėjusiose pastatuose gyvenę amatininkai užsiėmė koklių gamyba bei geležies apdirbimu.

2004 m. Islandijos g. 4 archeologas *K. Katalynas* vykdė archeologijos žvalgymus 2,1 m² plote²⁴. 3 m ilgio ir 0,90 m gylio tranšėjoje konstatuotas supiltinis durpingos žemės sluoksnis, aptikta XX a. datuotinių buitinių šukių.

2004 m. Vilniaus g. 22 vidiniame kieme archeologas *A. Vaicekauskas* vykdė archeologijos žvalgymus 180 m² plote²⁵. Archeologiškai vertingo sluoksnio fragmentas ir su juo susijęs XVII a. kiemo paviršius aptiktas PV kiemo dalyje, maždaug 0,80 m gylyje. Jame rasta XVII a. datuotinių keramikos šukių, Kielcų keramikos.

2006 m. 9 senamiesčio kvartale archeologas *A. Vaicekauskas* vykdė archeologijos žvalgymus, kurių metu kasta 290,50 m ilgio tranšėja (bendras žvalgytas plotas 155,25 m² plote)²⁶. Pastato Labdarių g. 8 kieme 0,2 m gylyje aptiktas suardyto rūšio skliauto ir šio rūšio sienos fragmentas, datuojamas XIX a. pab. – XX a. Kitose vietose archeologiškai vertingo sluoksnio nerasta.

²⁴ Katalynas K. 2003 m. Vilniuje, Islandijos g. Nr. 4 vykdytų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius: 2004, LIIR, F. 1, b. 4112

²⁵ Vaicekauskas A. 2004 m. Vilniaus senojo miesto teritorijoje (A1610K1) vykdytų archeologijos žvalgymų ataskaita. Vilnius: 2004, LIIR, F. 1, b. 4419

²⁶ Vaicekauskas A. Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (A1610K1) teritorijoje 2006 m. vykdytų archeologinių žvalgymų ataskaita. Vilnius: 2006, LIIR, F. 1, b. 4686

Archeologijos žvalgymų eiga

Teritorijos situacija

Archeologijos žvalgymai vyko palei pietinę Vilniaus g. 31/ Islandijos g. 1 esančio rekonstruojamo pastato sieną (žr. nuotr. Nr. 1-3), o taip pat rytinėje Vilniaus g. pusėje, prie Lietuvos Dailės muziejaus Radvilų rūmų pastato (Vilniaus g. 22) (žr. nuotr. Nr. 4-5) bei jo kiemelio R, PR, PV, V dalyse (žr. nuotr. Nr. 6-9) (žr. situacijos planą). Vykdyti archeologijos žvalgymai apėmė Vilniaus senamiesčio 8 kvartalo P bei 12 kvartalo PV dalį su svarbiausio joje buvusiu pastatu – Radvilų rūmais (žr. brėžinius Nr. 2 ir 3).

Darbų metu čia buvo kasamos tranšėjos inžinerinėm komunikacijom patiesti bei duobės inžinerinių komunikacijų kameroms įmontuoti. Tranšėjos, remiantis jų situacija buvo suskirstytos atskiriomis skirtingo ilgio dalimis, kurios kartais buvo skaidomos ir atkarpomis. Duobėse buvo suplanuoti šurfai Nr. 1-4. Bendras tranšėjų ilgis – 260,5 m, plotis – 0,50 – 1,20 m, gylis – 0,50-1,40 m. Šurfų dydis – 3-4,65x1,90-2 m (bendras ištirtas plotas sudaro 27,3 m²), gylis – 2,30-2,70 m.

ŠV gatvės tranšėja

(žr. nuotr. Nr. 10-11)

ŠV gatvės tranšėja buvo iškasta Islandijos g. ŠV pusėje prie pat pastato Nr. 1 sienos (žr. situacijos planą). Ji prasidėjo nuo įvažiavimo į kiemą, kuris yra maždaug ties gatvės viduriu, nuo Jogailos ir Islandijos g. sankirtos nutolęs apie 57 m į PR, o nuo Vilniaus ir Islandijos g. sankirtos – 74 m į ŠV. Tranšėja tęsėsi PR kryptimi iki šurfo Nr. 1. Jos ilgis – 61,5 m, plotis – 0,50-0,70 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 0,50-0,80 m, įžemis joje nebuvo pasiektas, nes kasta iki projekcinio gylio. Grafiškai ji nebuvo fiksuojama, nes po šaligatvio plytelėmis (Ha 106,85-106,78) iki pat projekcinio gylio (0,50-0,80 m) buvo supiltinis gelsvo smėlio sluoksnis. Kultūrinis sluoksnis nėra svarbus archeologiškai, jame nebuvo radinių.

Šurfas Nr. 1

(žr. nuotr. Nr. 12-13, brėž. Nr. 5)

Šurfas Nr. 1 buvo išplanuotas ties Islandijos g.1/Vilniaus g. 31 esančio pastato kampu, šių gatvių susikirtimo vietoje (žr. situacijos planą). Jo dydis – 3x2m, orientuotas R-V kryptimi.

Stratigrafija. Šurfo gylis – 2,70 m (Ha 106,60 – 104,90), įžemis siektas 1,35 m (R dalyje) – 1,70 m (V dalyje) gylyje (Ha 105,25 – 104,90) nuo dabartinio žemės paviršiaus. Kultūrinį sluoksnį sudarė 7 horizontai (**H1-H7**), grafiškai fiksuoti V ir P pjūviai (žr. brėž. Nr. 5). Viršutinį sluoksnį (**H1**) V pjūvyje sudarė 112-129 cm storio šviesiai pilkos žemės sluoksnis (Ha 106,60 – 105,48-105,31). Į šį (H1) horizontą 40 cm gylyje įsiterpia 36 cm pločio vamzdžių klojimo metu susiformavęs horizontas (**H2**), kuris nuo Š šurfo kraštinės nutolęs 46 cm į P. P pjūvyje viršuje buvo 50 cm storio (Ha 106,60 – 106,10) betoninis šaligatvio kraštas (**H6**), po kuriuo pastebėtas ir 12-24 cm storio šviesiai pilkos žemės sluoksnis (H1). Po H1 V šurfo dalyje fiksuotas 140 cm ilgio ir 13-26 cm storio (Ha 105,48-105,32 – 105,22-105,19) molio horizontas (**H3**). PV šurfo dalyje jį suardo vamzdžio klojimo metu padarytas perkasimas (**H4**), kuris P pjūvyje yra 82 cm pločio ir 115 cm aukščio (Ha 106,10 – 104,95) bei suardo ir aukščiau esantį šviesiai pilkos žemės horizontą (H1). Šis perkasimas taip pat suardo V pjūvyje matomą 13-27 cm storio (Ha 105,20-105,19 – 105,07-104,92) pilkos žemės horizontą (**H5**) bei P pjūvyje esantį permaišytą 70-100 cm storio (Ha 105,92-105,90 – 105,22-104,90) pilkos žemės ir smėlio horizontą (**H7**). Po pastaraisiais horizontais (H5 ir H7) fiksuotas įžemis – smėlis.

P gatvės tranšėja

(žr. nuotr. Nr. 14-21, brėž. Nr. 6)

P gatvės tranšėja buvo kasama Vilniaus g. nuo šurfo Nr. 1, esančio V gatvės dalyje, ties Islandijos g. 1/Vilniaus g. 31 pastato kampu, iki R Vilniaus g. pusėje esančio šaligatvio krašto (žr. situacijos planą). Tranšėja tęsėsi V-R kryptimi, kirsdama Vilniaus g. Jos ilgis – 8 m, plotis – 0,80-1 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 1,20 m (Ha 105,51-105,47 – 104,31-104,27), įžemis joje nebuvo pasiektas, nes buvo kasama iki projekcinio gylio. Grafiškai buvo fiksuota informatyviausia 4 m ilgio tranšėjos dalis (5-8 tranšėjos metras). Kultūrinį sluoksnį sudarė 7 horizontai (**H5, H8-H9, H16-H19**), grafiškai fiksuoti Š pjūviai (žr. brėž. Nr. 6). R tranšėjos dalyje (8-ame ir iš dalies 7-ame metre) pastebėti tokie patys horizontai kaip šurfe Nr. 2, todėl jiems priskirta šurfo Nr. 2 horizontų numeracija (H5, H8-H9). Likusieji sluoksniai pradedami numeruoti nuo H16 iki H19. Tuo būdu viršutinį sluoksnį (**H16**) sudarė 10 cm storio (Ha 105,51-105,47 – 106,41-106,37) dabartinis Vilniaus gatvės grindinys. Po juo iki 4 metro vidurio fiksuoti komunikacijoms tiesti padaryti perkasimai ir permaišyti sluoksniai. O nuo 4 metro vidurio iki 7 tranšėjos metro vidurio buvo 14-18 cm storio (Ha 106,41-106,39 – 106,32-106,25) buvęs betoninis gatvės paviršius. Žemiau fiksuotas 20 cm storio (Ha 106,25-106,23 – 106,05-106,03) po betonu piltas skaldos horizontas (**H19**). Ties

7-ojo metro viduriu ir iki 8-ojo metro vidurio po H16 fiksuotas 94 cm storio (Ha 106,38 – 105,44) smėlio horizontas (H17), kuris tęsiasi ir po skaldos sluoksniu (H19). 8-ajame tranšėjos metre sluoksnių stratigrafija skiriasi. Matosi, kad aprašyti horizontai (H16-H19) yra vėlyvesni, susiformavę komunikacijų tiesimo, gatvės bei šaligatvių įrengimo metu ir suardę R dalyje išlikusius senesnius horizontus. Čia po dabartiniu gatvės grindiniu fiksuotas 84 cm storio (Ha 106,37 – 105,63) pilkos žemės ir stambių griuvenų horizontas (H3). Giliau išsiskiria 6 cm storio (Ha 105,63-105,57) tamsiai pilkos žemės horizontas (H8), kuriame šurfe Nr. 2 buvo rasta XVII-XVIII a. buitinės keramikos ir gyvulių kaulų. Po juo buvo šviesiai pilkos žemės horizontas (H9), kuris tęsiasi giliau nei projektinis tranšėjos gylis (Ha 105,44).

Šurfas Nr. 2

(žr. nuotr. Nr. 22-26, brėž. Nr. 7-8)

Šurfas Nr. 2 buvo išplanuotas R Vilniaus g. dalyje, ant šaligatvio, prie pat pastato Nr. 22 V sienos, kuri tuo būdu sudarė R šurfo kraštinę (žr. situacijos planą). Jo P kraštinė nutolusi 0,94 m į Š nuo pastato kampo. Šurfo dydis – 4,65x1,9-2 m, orientuotas P-Š kryptimi.

Stratigrafija. Šurfo gylis – 2,30 m (Ha 106,47 – 104,17), įžemis siektas V šurfo dalyje, 1,50-1,60 m gylyje (Ha 104,97 – 104,87) nuo dabartinio žemės paviršiaus. Kultūrinį sluoksnį sudarė 15 horizontų (H1-H15), grafiškai fiksuoti Š ir P pjūviai (žr. brėž. Nr. 7) bei jame rasto mūro liekanos (žr. brėž. Nr. 8). Viršutinį sluoksnį (H1) sudarė 7 cm storio betoninės šaligatvio plytelės (Ha 106,47 – 106,40). Po jomis buvo pilamas 3-4 cm storio (Ha 106,40 – 106,37-106,36) smėlio sluoksnis (H2). Giliau Š pjūvyje fiksuotas 74 cm storio V dalyje ir 90 cm storio R dalyje pilkos žemės ir stambių griuvenų horizontas (H3), kurio Ha 106,37 – 105,73-105,47. P pjūvyje po smėlio sluoksniu (H2) pilkos žemės horizontas (H3) išlikęs tik V dalyje kaip plona 2-21 cm storio juosta (Ha 105,57-105,71 – 105,55-105,50), nes jį permaišė lietvamzdžiui įkasti padarytas perkasimas (H12). Pastarasis PR šurfo dalyje buvo giliau nei 2,30 m. Į horizontus H3 ir H12 įsiterpia kabelių klojimo metu susiformavę horizontai H4 ir H5. H4 – tai Š pjūvyje matomas 57 cm pločio viršuje ir 42 cm pločio apačioje bei 64 cm ilgio perkasimas (Ha 106,37 – 105,73). Po juo, prie kabelių buvo piltas maždaug 10 cm storio smėlio sluoksnelis (H5), kuris P pjūvyje buvo pilamas žymiai gausiau ir suformavo 62 cm pločio viršuje ir 20 cm pločio apačioje bei 74 cm ilgio sluoksnį (Ha 106,37 – 105,75), nuo V šurfo kraštinės nutolusį 40 cm į R. Po pilkos žemės horizontu H3 ir perkasimu H12 100 cm gylyje Š dalyje (Ha 105,47) ir 58 cm gylyje P dalyje (Ha 105,89) arčiau R šurfo krašto fiksuotos 80 cm (Š) ir 38-46 (P) pločio mūrinės sienos liekanos (H6) (žr. brėž. Nr. 8), kurios Š šurfo dalyje nuo dabartinio pastato sienos nutolę 44 cm į V, o P – 35 cm. Siena mūryta iš rausvų

32,5-33x13,5-14x6 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu, o P dalyje ant jos viršaus primūrytas stambus apie 40 cm skersmens akmuo. Ji orientuota Š-P kryptimi su nežymiu nuokrypiu į V, fiksuotas aukštis – 130-170 cm (apatinė dalis nebuvo pasiekta), pamatai – arkiniai. Pagal plytų dydžius, kalkių skiedinio struktūrą bei gretimuose sluoksniuose rastus radinius ši siena datuojama XVII a. pab. - XVIII a. pr. ir priskirtina mūrinei Radvilų dvaro plotą iš V pusės juosusiai tvorai, kuri minima 1790 m. inventoriuje ir matoma 1737 m. Fiurstenhoffo plane (žr. situacijos planą). Š pjūvyje iš abiejų mūro pusių fiksuoti perkasti ir sumaišyti sluoksniai (H7), suardę V dalyje buvusius horizontus H8-H11. H8 – tai po pilkos žemės ir stambių griuvenų sluoksniu (H3) aptiktas 3-7 cm storio tamsiai pilkos žemės ir degėsių horizontas su XVII – XVIII a. radiniais (Inv. Nr. 1-31), kurio Ha 105,63 – 105,57 Š dalyje ir Ha 105,55-105,50 – 105,48-105,43 P dalyje. Po juo P šurfo dalyje buvo pastebėtas taip pat degėsingas pilkos žemės bei smėlio horizontas, kurio storis 30-37 cm (Ha 105,48-105,43 – 105,11-105,13). Abu šie horizontai (H8 ir H13) gali būti datuojami XVIII a. vid., kai 1790 m. inventoriuje aprašant Radvilų rūmus buvo minimas 1748 m. gaisras. Š dalyje po H8 fiksuotas 39-43 cm storio (Ha 105,57 – 105,17) šviesiai pilkos žemės horizontas (H9). Giliau buvo 3-4 cm storio (Ha 105,18-105,17 – 105,14-105,13) smulkių griuvenų horizontas (H10) ir 17-18 cm storio (Ha 105,14-105,13 – 104,96) šviesiai pilkos žemės horizontas (H11). P pjūvyje šie horizontai nebuvo išskirti, tačiau 120 cm gylyje (Ha 105,27) fiksuotas į H13 įsiterpęs PV šurfo dalyje esantis 84 cm ilgio ir 16 cm storio smėlio horizontas (H14). Žemiausią P pjūvyje matomą horizontą (H15) sudarė nuo 16 cm (Ha 105,11 – 104,95) iki 26 cm (Ha 105,13 – 104,87) storio pilkos žemės sluoksnis su pavieniais gyvulių kaulais. Po juo, o taip pat po Š dalyje matomu H11 buvo įžemis – smėlis.

R gatvės tranšėjos A atkarpa

(žr. nuotr. Nr. 27-32, brėž. Nr. 9)

R gatvės tranšėjos A atkarpa buvo iškasta R Vilniaus g. pusėje, ant šaligatvio, palei pastato Nr. 22 V sieną (žr. situacijos planą). Ji prasidėjo nuo šurfo Nr. 2 Š krašto ir tęsėsi palei pastato sieną 20 m Š kryptimi iki šurfo Nr. 3 P krašto. Jos ilgis – 20 m, plotis – iki 1 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 0,90-1,20 m (Ha 106,47-106,18 – 105,57-104,98), įžemis joje nebuvo pasiektas, buvo kasta iki tokio gylio, kuris nesuardytų šurfe Nr. 2 fiksuotos mūrinės tvoros liekanų. Paskutiniuose tranšėjos metruose, nustatčius, kad tvora nežymiai pasisuka ŠV link, buvo įsigilinta iki projekcinio gylio. Grafiškai fiksuota informatyviausia 6 m ilgio tranšėjos dalis (13-18 tranšėjos metras). Kultūrinį sluoksnį sudarė 10 horizontų (H1-H10), grafiškai fiksuotas V pjūvis (žr. brėž. Nr. 9). R tranšėjos dalyje horizontai buvo perkasti kabelių klojimo metu. Viršutinių

sluoksnį (**H1**) sudarė 6 cm storio betoninės šaligatvio plytelės (Ha 106,47-106,18 – 106,41-106,12). Giliau buvo piltas 2-3 cm storio smėlio sluoksnis (**H2**). Po juo maždaug iki 12-ojo tranšėjos metro fiksuotas šviesiai pilkos žemės ir stambių griuvenų horizontas (**H3**), kuris matomas šurfe Nr. 2. Jis tęsiasi iki pat tranšėjos apačios. 13 metre po H2 buvo plonas 1-2 cm storio pilkos žemės horizontas (**H4**), kurio Ha 106,10-106,08 – 106,09-106,06. Žemiau fiksuotas supiltinis 7-13 cm storio smėlio horizontas (**H5**). Ties 13 metro pradžia jis siekia 11 cm (Ha 106,09 – 105,98), besitęsdamas Š kryptimi žemėja bei siaurėja ir ties 15 metro pradžia yra 7 cm storio (Ha 106,03 – 105,96), o 18 metre šiek tiek išplatėja iki 13 cm (Ha 106,06 – 105,93). **H6** – tai supiltinis žvyro sluoksnis, kuris 13 metre yra 24 cm storio (Ha 105,98 – 105,74), o 15-18 metre – 18 cm storio (Ha 105,93 – 105,75). Giliau buvo šviesiai pilkos žemės ir pavienių smulkių griuvenų horizontas (**H7**), kuris ties 13 metro pradžia yra 8 cm storio (Ha 105,74 – 105,66) ir išplatėja iki 24 cm (Ha 105,76 – 105,52) ties 15 metro pradžia, o 16 metre susiaurėja iki 10 cm (105,75 – 105,65) ir tolygiai tęsiasi iki 18 metro. Giliau fiksuotas smėlio ir pavienių stambesnių griuvenų horizontas (**H8**). Jis 13 metre yra 48 cm storio (Ha 105,66 – 105,18), besitęsdamas šiek tiek nuolaidėja ir 15 metro pradžioje siekia 36 cm (Ha 105,52 – 105,16), iki 16 metro aukštėja ir platėja čia pasiekdamas 52 cm storį (Ha 105,68 – 105,16), o 18 metre sluoksnio storis yra 28 cm (Ha 105,65 – 105,37). Po H8 nuo 13 iki 16 metro vidurio žemutinį horizontą sudarė tamsiai pilkos žemės horizontas (**H9**), kuris prasideda nuo Ha 105,18-105,16. 16 metro viduryje jį keičia pilkos žemės horizontas (**H10**), prasidedantis Ha 105,37. Maždaug nuo 19 tranšėjos metro vidurio R dalyje esantis kabelis klotas šiek tiek į V ir artėja link V pjūvio, todėl 19-20 metre fiksuoti perkasti horizontai.

Šurfas Nr. 3

(žr. nuotr. Nr. 33-34, brėž. Nr. 10)

Šurfas Nr. 3 buvo išplanuotas R Vilniaus g. pusėje, ant šaligatvio, 1,20 m atstumu nuo V pastato Nr. 22 sienos (žr. situacijos planą). Jo dydis – 3x2m, orientuotas Š-P kryptimi.

Stratigrafija. Šurfo gylis – 2,30 m (Ha 106,12 – 103,82), įžemis siektas PR ir ŠV šurfo dalyje, 1,30-1,40 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (Ha 104,82 – 104,72). Kultūrinį sluoksnį sudarė 10 horizontų (**H1-H7**), grafiškai fiksuoti P ir V pjūviai (žr. brėž. Nr. 10). Viršutinį sluoksnį (**H1**) P pjūvyje sudarė 8 cm storio betoninės šaligatvio plytelės (Ha 106,12 – 106,04), V pjūvyje – 26 cm storio betoninis šaligatvio kraštas (**H7**), kurio Ha 106,12 – 105,86. Po plytelėmis buvo piltas 3-5 cm storio (Ha 106,04 – 106,01-105,99) smėlio sluoksnis (**H2**). Giliau PR šurfo dalyje fiksuotas 19-22 cm storio šviesiai rudos žemės sluoksnis (**H3**) (Ha 106,01 – 105,82-105,79), kuris besitęsdamas į V siaurėjo ir užsibaigė, nepasiekęs V šurfo krašto. Po H3, o V dalyje po H2

buvo iki 120 cm storio tamsiai pilkos žemės horizontas (**H6**), kurį R ir V dalyse apardė kabeliams kloti padaryti perkasimai H4 ir H5. **H4** – tai iki 220 cm aukščio ir 85-144 cm pločio perkasimas esantis R šurfo dalyje, prasidedantis Ha 106,01. **H5** – tai iki 150 cm aukščio ir vidutiniškai 36 cm pločio perkasimas esantis PV šurfo dalyje, prasidedantis Ha 105,82. V pjūvyje įsiterpęs tarp H4 ir H6 fiksuotas stambių griuvenų horizontas (**H7**), kuris nuo P šurfo krašto nutolęs 110 cm. Čia jis yra 150 cm storio (Ha 105,18 – 103,82), o beistėsdamas Š kryptimi susiaurėja iki 26 cm (106,78 – 105,52). Greičiausiai, tai šurfe Nr. 2 tirtos mūrinės Radvilų dvaro tvoros liekanos, kurios galėjo būti suardytos kabelių klojimo metu. Po tamsiai pilkos žemės horizontu H6 fiksuotas įžemis – smėlis.

R gatvės tranšėjos B atkarpa

(žr. nuotr. Nr. 35-62, brėž. Nr. 11)

R gatvės tranšėjos B atkarpa buvo iškasta R Vilniaus g. pusėje, ant šaligatvio, palei pastato Nr. 22 V sieną (žr. situacijos planą). Ji prasidėjo nuo šurfo Nr. 3 Š krašto ir tęsėsi 39 m Š kryptimi iki šurfo Nr. 4 P krašto. Jos ilgis – 39 m, plotis – iki 1 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 1,20-1,40 m (Ha 106,12-105,58 – 103,92-104,18), įžemis joje nebuvo pasiektas, nes kasta iki projekcinio gylio. Grafiškai buvo fiksuota informatyviausia 20 m ilgio tranšėjos dalis (10-29 tranšėjos metras). Kultūrinį sluoksnį sudarė 9 horizontai (**H1-H9**), grafiškai fiksuotas V pjūvis (žr. brėž. Nr. 11). R tranšėjos dalyje horizontai buvo perkasti kabelių klojimo metu. Viršutinį sluoksnį (**H1**) sudarė 6 cm storio betoninės šaligatvio plytelės (Ha 106,12-105,58 – 106,06-105,52). Po jomis piltas 6-18 cm storio smėlio sluoksnis (**H2**). Giliau buvo dar vienas supiltinis 6-22 cm storio žvyro horizontas (**H3**). Žemiau esantis (nuo Ha 105,56 iki Ha 105,04) 6-48 cm storio sluoksnis – tai pilkos žemės, maišytos su smėliu horizontas (**H4**), kuriame pastebėta pavienių degėsių intarpų bei rasta gyvulių kaulų ir XVIII – XIX a. keramikos (Inv. Nr. 32-54). Šis horizontas susiformavo virš mūrinės XVII a. pab. – XVIII a. pr. Radvilų dvaro tvoros liekanų (**H5**), kurios prasidėjo 40 – 60 cm gylyje (Ha 105,44 – 105,24). Tvorą, kaip ir šurfe Nr. 2, mūryta iš rausvų 32,5-33x13,5-14x6 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Tačiau vietomis naudoti ir įvairaus dydžio akmenys bei mažesnių (27x12,5-13x6 cm) matmenų rausvų plytos. Turbūt tvora buvo taisoma ir perstatinėjama vėlesniais metais, galbūt po minėtojo 1748 m. gaisro. 1790 m. duomenimis teigiama, kad „kai kur tvora visai gera, kitur apgriuvusi“. Taigi, galbūt ją bandyta taisyti ir XVIII a. pab. – XX a. pr. Tvorą juosė Radvilų dvaro teritoriją ir tuo būdu iš V pusės eidama palei posesijos ribą ji nežymiai pasisuko R kryptimi ir atitiko 1737 m. Fiurstenhoffo plane matomą tvoros liniją (žr. situacijos planą). Taigi, jos orientacija šioje dalyje buvo iš P į ŠR. Iki 8 tranšėjos metro V pjūvyje tvoros liekanų nesimato, 10 metre jos jau pradeda ryškėti ir nuo

dabartinio Vilniaus g. 22 pastato yra nutolę 100 cm į V, o 29 metre – 62 cm į V. Fiksuotas tvoros aukštis – 70-80 cm, jos apačia nebuvo siekta, tačiau pilnai atsidengė 4 arkiniai pamatai, iš kurių vienas (21-24 metre) buvo užmūrytas 32,5-33x13,5-14x6 cm dydžio plytomis, rištomis kalkių skiediniu, matyt, norint jį sutvirtinti. Kitur po arkiniais pamatais fiksuoti dar du kultūrinio sluoksnio horizontai H6 ir H7. **H6** – tai 12-18 cm storio smėlio horizontas (Ha 105,02 – 104,90-104,84). **H7** – tai po H6 esantis daugiau nei 24-32 cm storio (sluoksnio apačia nesiekta) tamsiai pilkos žemės horizontas, kuriame rasta XVIII a. buitinės keramikos fragmentų (Inv. Nr. 55-90) bei gyvulių kaulų. 24 metre po H2 fiksuotas 100 cm pločio viršuje ir 32 cm pločio apačioje vamzdžio perkasimas (**H8**), kuris prasidėjo 16 cm gylyje (Ha 105,54) ir tęsėsi iki tranšėjos apačios suardydamas H3-H7. 29 metre fiksuota mūrinės tvoros pabaiga, nes toliau ji buvo smarkiai apardyta įvairių perkasimų metu.

Šurfas Nr. 4

(žr. nuotr. Nr. 63-64, brėž. Nr. 12)

Šurfas Nr. 4 buvo išplanuotas R Vilniaus g. pusėje, ant šaligatvio, priešais į pastato Nr. 22 kiemelį vedančius vartus (žr. situacijos planą). Jo dydis – 3x2m, orientuotas Š-P kryptimi.

Stratigrafija. Šurfo gylis – 2,50 m (Ha 105,35 – 102,85), įžemis siektas V šurfo dalyje 1,20 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (Ha 104,15). Kultūrinį sluoksnį sudarė 9 horizontai (**H1-H9**), grafiškai spėtas užfiksuoti tik P pjūvis (žr. brėž. Nr. 12). Viršutinį sluoksnį (**H1**) sudarė 6 cm storio velėnos sluoksnis (Ha 105,35 – 105,29). Po jomis piltas 5-12 cm storio smėlio sluoksnis (**H2**) (Ha 105,29 – 105,24-105,17). R šurfo dalyje po H2 buvo 22 cm pločio ir 134 cm aukščio (Ha 105,19 – 103,85) mūrinis betonuotas dabartinės tvoros ir vartų, vedančių į Vilniaus g. 22 namo kiemą, pamato pagrindas (**H5**). V šurfo dalyje po H2 fiksuotas nuo 64 cm storio (Ha 105,10 – 104,46) iki 78 cm storio (105,20 – 104,42) pilkos žemės sluoksnis (**H6**). Tarp H5 ir H6 po H2 P pjūvyje įsiterpia kabelių klojimo metu suformuotas 70 cm pločio ir 36 cm storio (Ha 105,17 – 104,19) smėlio horizontas (**H3**). Jis matomas ir prie V šurfo krašto 38 cm gylyje, kur praeina dar vienas kabelis. Po H3, tarp H5 ir H6 46-51cm gylyje (Ha 105,89 – 105,83) fiksuota dar viena išlikusi 56 cm pločio ir daugiau nei 200-208 cm aukščio mūrinės XVII a. pab. – XVIII a. pr. Radvilų dvaro tvoros dalis (**H4**), prie kurios mūryti dabartinės tvoros pamatai. V šurfo dalyje prie pamatų šliejosi 7 ir 8 horizontai. **H7** – tai 20-27 cm storio tamsiai pilkos žemės horizontas, kurio Ha 104,46-104,42 – 104,19-104,22. Jame rasta pavienių gyvulių kaulų. Po juo buvo 9-14 cm storio smėlio sluoksnis (**H8**). R šurfo dalyje po dabartiniu tvoros pamato pagrindu (H5), o V dalyje po smėlio sluoksniu (H8) iš abiejų mūrinės XVII a. pab. – XVIII a. pr. tvoros pamatų pusių fiksuota

pamatams įkasti padaryta duobė (**H9**), kurią sudarė tamsiai pilka žemė. Tuo būdu įžemis (smėlis) siektas V šurfo dalyje po H8.

R kiemo tranšėja

(žr. nuotr. Nr. 65-80, brėž. Nr. 13)

R kiemo tranšėja buvo iškasta pastato, esančio Vilniaus g. Nr. 22, kiemelio R dalyje, 3 m atstumu į V nuo R kiemelį ribojančio pastato sienos (žr. situacijos planą). Tranšėja tęsiasi Š-P kryptimi 16 m iki susijungė su PR kiemo tranšėja. Jos ilgis – 16 m, plotis – 0,60-0,70 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 1,10 m (Ha 106,24 – 105,14), įžemis joje nebuvo pasiektas, nes kasta iki projektinio gylio. Grafiškai buvo fiksuota informatyviausia 4 m ilgio tranšėjos dalis (2-5 tranšėjos metras), o 6-16 metre fiksuoti perkasti ir sumaišyti horizontai. Kultūrinį sluoksnį sudarė 6 horizontai (**H1-H6**), grafiškai fiksuotas R pjūvis (žr. brėž. Nr. 13). Viršutinį sluoksnį (**H1**) sudarė 20-34 cm storio pilkos žemės sluoksnis – dabartinis žemės paviršius. Ties 2 metro pradžia jis siekia 31 cm storį (Ha 106,20 – 105,89), plačiausia horizonto vieta (34 cm) fiksuota tarp 3 ir 4 metro (Ha 106,20 – 105,86), 5 metre jis susiaurėja iki 20 cm (Ha 106,24 – 106,04). Maždaug ties 6 metro viduriu šis sluoksnis baigiasi, o viršutinį horizontą sudarė asfaltuota kelio danga, po kuria piltas smėlis. Žemiau buvo permaišyti horizontai. 1-5 metre po H1 buvo 7-9 cm storio smėlio sluoksnis (**H2**), kuris nuo 4 metro nežymiai kyla aukštyn ir ties 5-ojo metro pabaiga yra Ha 106,04 – 105,97. Giliau fiksuotas pilkos žemės, smėlio, kalkių skiedinio ir smulkių griuvenų sluoksnis (**H3**). 2 metre jo storis yra 20 cm (Ha 105,80 – 105,60), o ties 5 metro pabaiga jis išplatėja iki 56 cm (Ha 105,97 – 105,41). 3-4 metre H3 ir žemiau esantį H5 suardo 104 cm pločio ir 62 cm storio perkasimas (**H4**), kurio Ha 105,78 – 105,16. **H5** – tai 24-45 cm storio pilkos žemės ir durpių horizontas (Ha 105,60-105,39 – 105,14).

PR kiemo tranšėja

(žr. nuotr. Nr. 81-132, brėž. Nr. 14)

PR kiemo tranšėja buvo iškasta pastato, esančio Vilniaus g. Nr. 22, kiemelio PR dalyje, 1,50 m atstumu į ŠV nuo PR kiemelio dalį ribojančio pastato sienos (žr. situacijos planą). Tranšėja tęsiasi ŠR-PV kryptimi 52 m iki susijungė su PV kiemo tranšėja. 40-ame metre ji šiek tiek pasisuka į ŠV ir 42-52 m nuo pastato sienos yra nutolusi 2,42 m atstumu. Bendras tranšėjos ilgis – 52 m, plotis – 0,60-0,70 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 0,80-1,20 m (Ha 106,56-106,52 – 105,36-105,72), įžemis joje nebuvo pasiektas, nes kasta iki projektinio gylio. Grafiškai buvo fiksuota informatyviausios 10 m ilgio tranšėjos dalys (3-12 ir 30-39 tranšėjos metrai). Kultūrinį sluoksnį sudarė 17 horizontų (**H1-H17**), grafiškai fiksuotas PR pjūvis (žr. brėž. Nr. 14). Viršutinį horizontą (**H1**) 1-3 metre, 6-9 metre (kartu su 30 cm storio betoniniu laiptų pamatu įgilintu iki Ha 106,22) ir 36-39 metre sudarė 6 cm storio betoninės šaligatvio plytelės (Ha 106,56-106,52 – 106,50-106,46). Kitose vietose viršutinis horizontas (**H4**) – tai 2-14 cm storio velėnos sluoksnis (nuo Ha 106,55-106,47 iki Ha 106,47-106,40). Po viršutiniu sluoksniu 1-4 metre fiksuotas permaišytas pilkos žemės horizontas (**H2**). Šis įvairaus storio (nuo 34 iki 75 cm) horizontas matomas iki 36 tranšėjos metro, tikrai virš jos įsiterpia kiti sluoksniai. Nuo 36 metro po betoninėmis šaligatvio plytelėmis buvo piltas 5-26 cm storio gelsvo smėlio sluoksnis (**H14**), kurio Ha 106,39-106,41 – 106,34-106,15. Nuo 4-ojo metro viduriu po velėna (**H4**) matomas išlikęs XX a. buvusio kiemo grindinio fragmentas (**H5**), dėtas iš 6-14 cm skersmens akmenų (Ha 106,10 – 105,96). Šis grindinys nuo 5-ojo metro pabaigos ir maždaug iki 8-ojo metro pabaigos buvo suardytas įrenginėjant betoninį laiptų pamatą. Grindinio fragmentas taip pat išliko 9-10 metre. Čia virš jo, greičiausiai laiptų pamato įrengimo metu, susiformavo 16 cm storio (Ha 106,50 – 106,34) tamsiai pilkos žemės sluoksnis (**H8**), kuris besitęsdamas plonėjo ir 22 metre siekė 3-5 cm storį (Ha 106,52 – 106,49-106,47). Ties 30 metru sluoksnis išplatėjo ir jo storičiausia (30 cm) vieta fiksuota maždaug ties 31 metro viduriu (Ha 106,43 – 106,13), tačiau 34-35 metre jis vėl matomas tik kaip plonas 2-6 cm storio sluoksnelis. Po šiuo horizontu nuo 10 metro vidurio susiformavo 12-14 cm storio šviesaus gelsvo smėlio horizontas (**H9**), kuris taip pat tęsiasi iki 35-ojo tranšėjos metro. Po **H9** nuo 22 iki 31 metro pastebėtas 3-20 cm storio betono sluoksnis (**H10**), kuris gali būti priskirtinas buvusiam kiemo paviršiui. 33 ir 34 metre į pilkos žemės horizontą (**H2**) įsiterpia 2 kalkių skiedinio intarpai (**H11a** ir **H11b**). **H11a** ilgis – 88 cm, storis – 38 cm (prasideda Ha 106,31); **H11b** ilgis – 50 cm, storis – 10 cm (prasideda Ha 105,83). Po **H2** maždaug iki 4 metro pradžios žemiausią horizontą sudarė 10-28 cm storio supiltinis kalkių skiedinio, stambių griuvenų, akmenų ir smėlio sluoksnis (**H3**), kurio Ha 105,95-105,73 – 105,67-105,63. 4-8 metre žemiausią horizontą sudarė šviesiai rudos žemės ir griuvenų sluoksnis (**H6**), kuris ties 5 metro pradžia siekia Ha 105,96 – 105,56, po to nuolaidėja ir ties 8 metro pradžia siekia Ha 105,64 – 105,92. 9-33 metre apačioje buvo permaišytas pilkos žemės horizontas (**H2**). Nuo 34 metro tranšėjos apačioje fiksuotas rudos žemės ir smulkių griuvenų horizontas (**H12**), kuris susiformavo darant 144 cm ilgio ir 58 cm storio vamzdžiams kloti skirtą perkasimą (**H15**) (Ha 106,34 – 105,76) ir apardant dalį 37-39 metre fiksuoto mūro liekanų (**H13**). Pastarasis buvo mūrytas iš gelsvų 25-27x13-13,5x5,5-6 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Pagal plytų dydžius šį mūrą reiktų datuoti XVIII a. antrąja puse ir, matyt, sieti su buvusiu vėlyvesnio statymo Radvilų

dvaro priestatu. Virš šio mūro išliko 12-20 cm storio nuolaidėjantis žemyn (Ha 106,27-106,13 – 106,15-105,93) permaišytas tamsiai pilkos žemės sluoksnis (**H16**) su pavieniais XVIII – XIX a. radiniais (Inv. Nr. 91-110) ir gyvulių kaulais. Nuo 40-ojo tranšėjos metro fiksuoti archeologiškai nesvarbūs vamzdžių klojimo metu perkasti pilkos žemės sluoksniai su XX a. šiukšlėmis bei pavienėmis griuvenomis (žr. nuotr. Nr. 122-132).

PV kiemo tranšėja

(žr. nuotr. Nr. 133-158, brėž. Nr. 15)

PV kiemo tranšėja buvo iškasta pastato, esančio Vilniaus g. Nr. 22, kiemelio PV dalyje (žr. situacijos planą). Jos pradžia nuo kiemelio PV dalį ribojančio pastato sienos nutolusi 5 m į ŠR. Tranšėja tęsėsi PR-ŠV kryptimi 24 m iki susijungė su V kiemo tranšėja. Čia nuo pastato sienos ji nutolusi 0,90 m. Tranšėjos ilgis – 24 m, plotis – 0,60 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 1,10-1,15 m (Ha 106,28 – 105,18-105,13), įžemis joje nebuvo pasiektas kasta iki projektinio gylio. Grafiškai buvo fiksuota informatyviausia 7 m ilgio tranšėjos dalis (1-7 tranšėjos metras). Kultūrinį sluoksnį sudarė 5 horizontai (**H1-H5**), grafiškai fiksuotas PV pjūvis (žr. brėž. Nr. 15). Viršutinį sluoksnį (**H1**) sudarė 9 cm storio asfaltuota kiemo danga (Ha 106,28 – 106,19). Po ja iki 5 metro vidurio piltas 2-10 cm storio maišytas skaldos ir smėlio sluoksnis (**H2**) (Ha 106,19 – 106,17-106,09), o nuo 5 metro vidurio – 8 cm storio skaldos sluoksnis (**H4**). Po H2 (Ha 106,09-105,82) visoje tranšėjoje iki jos apačios (Ha 105,18-105,13) fiksuotas 70-90 cm storio permaišytas pilkos žemės horizontas su smėlio ir kalkių skiedinio intarpais bei pavienėmis smulkiomis griuvenomis. 5-8 metre virš H3 galima išskirti permaišytą 16-26 cm storio pilkos žemės ir smėlio sluoksnį (**H5**). 15, 21-23 metruose sluoksnius suardo vamzdžiams kloti padaryti perkasimai.

V kiemo tranšėja

(žr. nuotr. Nr. 159-199, brėž. Nr. 16)

V kiemo tranšėja buvo iškasta pastato esančio Vilniaus g. Nr. 22, kiemelio R dalyje, 0,90 m atstumu į R nuo V kiemelio dalį ribojančio pastato sienos (žr. situacijos planą). Tranšėja tęsėsi P-Š kryptimi 40 m iki Š kiemelio dalį ribojančio pastato laiptų. Jos ilgis – 40 m, plotis – 0,80 m.

Stratigrafija. Tranšėjos gylis – 1-1,20 m (Ha 106,20-105,89 – 105,00-104,89), įžemis joje nebuvo pasiektas, nes kasta iki projektinio gylio. Grafiškai buvo fiksuota informatyviausios 15 m

ilgio tranšėjos dalys (2-6 ir 11-20 tranšėjos metrai). Kultūrinį sluoksnį sudarė 10 horizontų (**H1-H10**), grafiškai fiksuotas V pjūvis (žr. brėž. Nr. 16). Viršutinį sluoksnį (**H1**) 1-34 metre sudarė 8 cm storio betoninės šaligatvio plytelės (Ha 106,20-106,14 – 106,12-106,04), 35-40 metre 10 cm storio asfaltuota kiemo danga (Ha 106,12 – 106,02). Žemiau buvo pilamas fiksuotas 2-14 cm storio smėlio sluoksnis (**H2**). 2-5 tranšėjos metre 20-22 cm gylyje (Ha 106,00-105,98) atidengtos 3,22 m ilgio mūrinės sienos liekanos (**H4**). Siena mūryta iš gelsvų 22,5-23x10,5-11x4-5 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Joje pasitaikė ir keli mūrijimui naudoti 12-16 cm skersmens akmenys bei kelios rausvos 23x12-13x6 cm dydžio antrinio panaudojimo plytos. Siena datuojama XIX a. pab. - XX a. ir sietina su dabartiniu pastatu, kuris, matyt, vėliau buvo perstatytas. Fiksuotas jos aukštis – 1 m (sienos apačia nebuvo pasiekta, nes kasta iki projekcinio gylio). Iš abiejų sienos pusių fiksuoti sienos statybos metu susidarę maždaug 1 m pločio įkasimai – rudos žemės horizontai (**H3**). 6 metre po H2 buvo 10 cm storio (Ha 106,08 – 105,9) 8 pilkos žemės horizontas (**H5**), kuris plonėja ir užsibaigia 11 metro pradžioje. Po juo esantį žemutinį horizontą iki tranšėjos apačios sudarė permaišytos pilkos žemės su pavieniais gyvulių kaulais ir buitine keramika (Inv. Nr. 111-143) horizontas (**H6**). Šis horizontas tęsiasi iki 21-ojo metro, toliau sluoksniai suardyti komunikacijų tiesimo metu. Į šį horizontą 14 metre įsiterpia 104 cm ilgio ir 50 cm storio (Ha 105,35 – 104,85) kabelių ir vamzdžio perkasimas (**H8**). 11 metre į H6 įsiterpia po H2 esantis 38 cm ilgio ir 60 cm storio (Ha 105,87 – 105,27) kalkių skiedinio sluoksnis (**H7**). Kitas 34-56 cm storio kalkių skiedinio sluoksnis (**H10**) fiksuotas 17 metro pabaigoje – 20 metre. Horizontas prasideda Ha 105,73 ir besitęsdamas plėtėja ir nuožulnėja bei 20 metre yra 56 cm storio (Ha 105,42 – 104,91). 14 metro pabaigoje – 20 metre po H2 fiksuotas grindinys (**H9**), dėtas iš 10-16 cm skersmens akmenų, kuris nežymiai nuožulnėja kartu su kiemo paviršiumi (Ha 105,85-105,73 – 105,75 – 105,63). Šis grindinys gali būti siejamas su PR kiemo tranšėjos 4-5 ir 9-10 metruose fiksuotomis grindinio liekanomis. Matyt, tai tas pats XX a. buvęs kiemo grindinys. 21 metre grindinio (H9) ir pilkos žemės (H6) horizontus suardo komunikacijų tiesimo metu padaryti perkasimai. Archeologiškai nesvarbus ir perkastas kultūrinis sluoksnis fiksuotas ir 15 m ilgio atkarpoje, jungiančioje V kiemo tranšėją su šurfu Nr. 4.

Išvados

2007 m. Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1 vykdyti archeologijos žvalgymai apėmė Vilniaus senamiesčio 8 kvartalo P dalį bei 12 kvartalo PV dalį su svarbiausiu joje buvusiu pastatu Radvilų rūmais. Žvalgymų metu buvo iširta 4 šurfai ir 7 tranšėjos. Šurfų dydis – 3-4,65x1,90-2 m, gylis – 2,30-2,70 m, bendras iširtas plotas sudaro 27,3 m². Bendras iširtų tranšėjų ilgis yra 260,5 m, gylis – 0,50-1,40 m. Iš viso žvalgymų metu buvo surinkti 143 radiniai: 141 buitinės keramikos fragmentas (iš jų 16 sudarė koklių fragmentai), 1 stiklinis ir 1 metalinis dirbinys.

Ižemis siektas šurfų vietose. Čia nustatytas 1,20-1,60 m storio kultūrinis sluoksnis, sudarytas iš 7-15 horizontų, datuojamų XVII–XX a., kuris daug kur yra smarkiai apardytas. Permaišytas kultūrinis sluoksnis be jokių radinių fiksuotas pietvakarinėje Islandijos g. dalyje, o taip pat daugelyje R Vilniaus g. gatvės tranšėjos bei kiemelio tranšėjų vietų.

Rytinėje Vilniaus g. pusėje, prie Lietuvos Dailės muziejaus Radvilų rūmų (Vilniaus g. 22), šurfe Nr. 2 ir R gatvės tranšėjoje buvo aptiktos mūrinės sienos liekanos, mūrytos iš rausvų 32,5-33x13,5-14x6 cm dydžio plytų ir akmenų, rištų kalkių skiediniu, apačioje matyti arkiniai pamatai. Daugelyje vietų šalia sienos esantys horizontai yra perkasti įvairių komunikacijų tiesimo metu, pati siena smarkiai apardyta. Pagal plytų dydžius, kalkių skiedinio struktūrą bei gretimuose sluoksniuose rastus radinius šią sieną reiktų datuoti XVII a. pab. – XVIII a. pr. ir priskirti mūrinei Radvilų dvaro plotą iš V pusės juosusiai tvorai, kuri minima 1790 m. inventoriuje ir matoma 1737 m. Fiurstenhoffo plane. Šurfe Nr. 2 58-100 cm gylyje rastos sienos liekanos buvo orientuotos Š-P kryptimi su nežymiu nuokrypiu į V, fiksuotas aukštis – 130-170 cm. R gatvės tranšėjos atkarpoje, kuri tęsiasi nuo šurfo Nr. 2 iki šurfo Nr. 3 buvo nustatyta, kad siena sukasi ŠV link, o paskutiniuose tranšėjos metruose ir šurfe Nr. 3, kuriame fiksuotas stambių griuvenų horizontas, yra suardyta XX a. vid. tiesiant komunikacijas. R gatvės tranšėjos B atkarpoje nuo 8 metro 40 – 60 cm gylyje sienos liekanos buvo vėl pastebėtos V pjūvyje. Virš jos susiformavo pilkos žemės, maišytos su smėliu horizontas, kuriame pastebėta pavienių degėsių intarpų bei rasta gyvulių kaulų ir XVIII – XIX a. keramikos. Tvorą, kaip ir šurfe Nr. 2, mūryta iš rausvų 32,5-33x13,5-14x6 cm dydžio plytų ir įvairaus dydžio akmenų, rištų kalkių skiediniu, tačiau vietomis naudotos ir mažesnių (27x12,5-13x6 cm) matmenų rausvos plytos. Turbūt tvora buvo taisoma ir perstatinėjama vėlesniais metais, galbūt po 1790 m. Radvilų rūmus inventoriaus aprašyme minimu 1748 m. gaisro, su kuriuo gali būti siejami šurfe Nr. 2 90 cm gylyje pastebėti degėsingos žemės horizontai. Viename iš jų rasta pavienių XVII – XVIII a. radinių. Be to, 1790 m. duomenimis teigiama, kad „kai kur tvora visai gera, kitur apgriuvusi“. Taigi, galbūt ją bandyta taisyti ir XVIII a. pab. – XX a. pr. R gatvės

tranšėjos B atkarpoje nustatyta, kad Radvilų dvaro teritoriją juosusi tvora nežymiai pasisuko R kryptimi ir atitiko 1737 m. Fiurstenhoffo plane matomą tvoros liniją. Taigi, jos orientacija šioje dalyje buvo iš P į ŠR (nuo dabartinio Vilniaus g. 22 pastato sienos 8 metre ji yra nutolusi 100 cm į V, o 29 metre – 62 cm į V). Fiksuotas tvoros aukštis – 70-80 cm, jos apačia nebuvo siekta, tačiau pilnai atsidengė 4 arkiniai pamatai, iš kurių vienas (21-24 metre) buvo užmūrytas 32,5-33x13,5-14x6 cm dydžio plytomis, rištomis kalkių skiediniu, matyt, norint jį sutvirtinti. Kitur po arkiniais pamatais fiksuoti dar du kultūrinio sluoksnio horizontai, o žemutiniame rasta XVIII a. buitinės keramikos fragmentų bei gyvulių kaulų. 29 metre fiksuota mūrinės tvoros pabaiga, nes toliau ji buvo smarkiai apardyta įvairių perkasimų metu. Dar viena išlikusi 56 cm pločio ir daugiau nei 200-208 cm aukščio XVII a. pab. – XVIII a. pr. Radvilų dvaro tvoros dalis fiksuota šurfe Nr. 4, 46-51cm gylyje. Prie jos buvo mūryti dabartinės tvoros pamatai.

Lietuvos Dailės muziejaus Radvilų rūmų pastato (Vilniaus g. 22) kiemelyje dauguma fiksuotų horizontų – perkasti arba supilti, ir nebuvo svarbūs archeologiškai. Tačiau čia rasta buvusio XX a. kiemo grindinio fragmentai ir dviejų pastatų liekanos. XX a. grindinio, dėto iš 6-14 cm skersmens akmenų, fragmentai, fiksuoti PR kiemo tranšėjos 4-5 ir 9-10 metruose 10-20 cm gylyje bei kiemo tranšėjos 14 metro pabaigoje – 20 metre 10-15 cm gylyje.

PR kiemo tranšėjos 37-39 metre 70 cm gylyje fiksuotos smarkiai apardytos mūro liekanos. Jos buvo mūrytas iš gelsvų 25-27x13-13,5x5,5-6 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Pagal plytų dydžius šį mūrą reiktų datuoti XVIII a. antrąja puse ir, matyt, sieti su buvusiu vėlyvesnio statymo Radvilų dvaro priestatu. Virš šio mūro išliko 12-20 cm storio permaišytas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su pavieniais XVIII – XIX a. radiniais ir gyvulių kaulais. V kiemo tranšėjos 2-5 tranšėjos metre 20-22 cm gylyje atidengtos 3,22 m ilgio ir 1 m fiksuoto aukščio mūrinės sienos liekanos. Siena mūryta iš gelsvų 22,5-23x10,5-11x 4-5 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Joje pasitaikė ir keli mūrijimui naudoti 12-16 cm skersmens akmenys bei kelios rausvos 23x12-13x6 cm dydžio antrinio panaudojimo plytos. Siena datuojama XIX a. pab. - XX a. ir sietina su dabartiniu pastatu, kuris, matyt, vėliau buvo perstatytas.

Atlikus žvalgymus galima teigti, jog nors kultūrinis sluoksnis ir yra smarkiai apardytas bei permaišytas, tačiau jame vis dar yra išlikę XVII – XIX a. radinių bei statinių liekanų. Todėl ateityje, atliekant bet kokius žemės kasimo darbus, šioje vietoje archeologo dalyvavimas yra būtinas.

archeologė Ingrida Vosyliūtė

Buitinės keramikos inventorinių lentelių sąrašas

Lentelė Nr. 1. Inv. Nr. 1-9, 11-24.

Lentelė Nr. 2. Inv. Nr. 25-27, 32-50.

Lentelė Nr. 3. Inv. Nr. 53, 55-59, 67-78.

Lentelė Nr. 4. Inv. Nr. 79-104.

Lentelė Nr. 5. Inv. Nr. 105-106, 109-130.

Lentelė Nr. 6. Inv. Nr. 131-136, 138-142.

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELĖ Nr. 1
OBJEKTAS: VILNIUS - 2007 m., Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS Nr.	PIEŠINIO Nr.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA			GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINJA	IKARTĖLĖS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	BE ORNAMENTO	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				SMĖLIS	GRANITAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
Dubuo	pakraštėlis	1	1		21																						205	Ru			
Puodas	pakraštėlis	1	2																					+			200	P			Išorėje aprūkęs
Dubuo	pakraštėlis	1	3																					+			205	R			
Dubuo	pakraštėlis	1	4																					+			205		P	R	
Puodas	pakraštėlis	1	5		16																			+			200	R			Išorėje aprūkęs
Dubuo	pakraštėlis	1	6		35																			+			200	R			
Puodas	pakraštėlis	1	7																					+			200	P			
Puodas	pakraštėlis	1	8																					+			200	R			Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	9																						+				P	Ru	Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	2	11																					+				P			Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	12																						+			P			Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	13																					+				R			
Puodas	sienelė	1	14																					+				Ru			Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	15																					+				P	Ru		Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	16																						+			P			Apdeges
Puodas	sienelė	1	17																					+				P	Ru		Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	18																					+				R			
Puodas	sienelė	1	19																					+				R			
Puodas	sienelė	1	20																					+				Ru			
Puodas	dugnelis	1	21																					+				R			
Puodas	dugnelis	2	22																					+			210	R			
Puodas	dugnelis	1	23																					+			209	Ru			
Puodas	sienelė ir dugnelis	1	24																					+				Ru			

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V - violetinė

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELE Nr. 2
OBJEKTAS: VILNIUS - 2007 m., Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS Nr.	PIEŠINIO Nr.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA						PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS										
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINIJĄ	ĮKARTĖLĖS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	BE ORNAMENTO	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	SMĖLIS		GRANTAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32										
Puodas	dugnelis	2	25															Ž					+												Ru						
Puodas	dugnelis	1	26																				+				209		P							Ru					
Puodas	ašelė	1	27																				+				208		R												
Puodas	pakraštėlis	1	32																				+				200		P							R					
Puodas	sienelė	1	33																				+													Ru					
Puodas	sienelė	1	34																				+														Ru				
Puodas	sienelė	1	35																					+														P			
Puodas	dugnelis	3	36																				+															P			
Puodas	pakraštėlis	1	37		25																			+			200		P									Ru			
Puodas	pakraštėlis	1	38		30																			+			201		P												
Lėkštė	pakraštėlis	1	39												+			ŽRu					+				207		R												
Puodas	sienelė	1	40																					+															P		
Puodas	sienelė	1	41																					+																P	Ru
Puodas	sienelė	1	42																					+																P	
Puodas	sienelė	1	43																					+																P	
Puodas	sienelė	1	44																					+																P	Ru
Puodas	dugnelis	1	45																				+																	P	Ru
Puodas	dugnelis	1	46																					+																P	Ru
Puodas	dugnelis	1	47																					+																P	
Lėkštė	dugnelis	1	48																Žru				+				207		R												
Lėkštė	dugnelis ir sienelė	1	49																Žru				+				207		R												
Puodas	dugnelis	1	50																					+																P	Ru

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V - violetinė

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELĖ Nr. 4
OBJEKTAS: VILNIUS - 2007 m., Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS Nr.	PIEŠINIO Nr.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA			GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS				
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINIA	ĮKARTELĖS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	BE ORNAMENTO	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				SMĖLIS	GRANITAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32				
Puodas	sienelė	1	79																					+					P	Ru	Išorėje aprūkęs				
Puodas	sienelė	1	80																					+				P			Išorėje aprūkęs				
Puodas	sienelė	1	81																					+				P	Ru						
Puodas	sienelė	1	82																					+				P	Ru						
Puodas	sienelė	1	83															Ru					+				R				Išorėje aprūkęs				
Puodas	dugnelis	1	84																				+					P	R						
Puodas	dugnelis	1	85																Ru				+				R								
Puodas	dugnelis	1	86																					+			Ru								
Puodas	dugnelis	1	87																					+			P				Išorėje aprūkęs				
Puodas	ąselė	1	88																				+				Ru								
Puodas	ąselė	1	89																				+				208	P							
Puodas	sienelė	1	90																				+			208		R	P						
Puodas	pakraštėlis ir sienelė	1	91		13																				+		202	P				Išorėje ir viduje aprūkęs			
Puodas	pakraštėlis	1	92		12																		+			202	R								
Puodas	pakraštėlis	1	93																Ru				+			202	R								
Puodas	pakraštėlis	1	94		15														Ru				+			202	R								
Puodas	pakraštėlis	1	95		14																		+			202	R								
Ąsotis	sienelė	1	96																				+				R								
Ąsotis	sienelė	1	97																				+				R								
Puodas	sienelė	1	98																				+				Ru								
Puodas	sienelė	1	99																				+				Ru						Išorėje aprūkęs		
Puodas	sienelė	1	100																				+				P								
Puodas	dugnelis	1	101								1														+			P					Viduje aprūkęs		
Puodas	dugnelis	1	102																				+			210	Ru								
Puodas	dugnelis	1	103																				+				R								
Puodas	dugnelis	1	104																				+				Ru								

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V - violetinė

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELĖ Nr. 5
OBJEKTAS: VILNIUS - 2007 m., Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS NR.	PIEŠINIO NR.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA			GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS			
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINJA	IKARTELIS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	BE ORNAMENTO	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				SMĖLIS	GRANITAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32			
Puodas	dugnelis	1	105															RuG					+									P	Ru	
Puodas	dugnelis	1	106															Ž					+									P	Ru	
Dubuo	pakraštėlis ir dugnelis	1	107																															
Lėkštė	pakraštėlis	1	109																				+				206					P	Ru	
Puodas	sienelė	1	110														Ru	Ž					+									P		
Puodas	pakraštėlis	2	111															Ru					+				203					Ru		
Puodas	pakraštėlis	1	112		19													ŽRu	Ru			+		+			203					B		Išorėje aprūkęs
Puodas	pakraštėlis ir sienelė	1	113																					+			203					P	Ru	Išorėje aprūkęs
Puodas	pakraštėlis	1	114		21																			+			203					P		Išorėje ir viduje aprūkęs
Puodas	pakraštėlis	1	115		18																			+			203					P		Išorėje ir viduje aprūkęs
Puodas	pakraštėlis	1	116															Ž					+				204					Ru	P	
Puodas	pakraštėlis ir sienelė	1	117		16													Ž					+				204					P		
Puodas	sienelė	1	118																				+									Ru		
Puodas	sienelė	1	119																				+									B		Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	120																						+							P		Apdeges
Puodas	sienelė	1	121																						+							P	Ru	Išorėje ir viduje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	122																						+							P	Ru	Išorėje ir viduje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	123																				+									Ru		Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	124																						+							P		Išorėje ir viduje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	125																						+							Ru		Išorėje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	126																						+							P		Išorėje ir viduje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	127																						+							P	Ru	
Puodas	sienelė	1	128																					+								R		
Puodas	sienelė	1	129																					+								R		Išorėje aprūkęs
Lėkštė	sienelė	1	130																				+				206					R		

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V - violetinė

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELĖ Nr. 6
OBJEKTAS: VILNIUS - 2007 m., Vilniaus g. 31/Islandijos g. 1

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS Nr.	PIEŠINIO Nr.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA			GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS	
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINIJĄ	IKARTELĖS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	BE ORNAMENTO	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				SMĖLIS	GRANITAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
Puodas	dugnelis ir sienelė	1	131																					+					P	Ru	Išorėje aprūkęs	
Puodas	dugnelis	1	132																				+							R		
Puodas	dugnelis	1	133																				+							Ru		
Puodas	dugnelis	1	134																				+				206			R		
Lėkštė	pakraštėlis	1	135																				+							R		
Puodas	sienelė	1	136																				+				204			P		
Puodas	pakraštėlis	1	138		17																			+						P		Viduje aprūkęs
Puodas	sienelė	1	139																					+						P		Išorėje aprūkęs
Puodas	dugnelis	1	140																				+							Ru		
Puodas	sienelė	1	141																					+			205			Ru		
Puodas	dangtelis	1	142																													

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V - violetinė

Radinių sąrašas

Šūrfas Nr. 2

Tamsiai pilkos žemės ir degėsių horizontas (H8)

Inv. Nr. 10. Koklio, dubeninio, fragmentas. Neglazūruotas. Molio masė – rusvos spalvos. Dydis – 47x54 mm (žr. nuotr. Nr. 211).

Inv. Nr. 28. Koklio kaklo fragmentas. Molio masė – pilkos spalvos. Dydis – 90x47 mm.

Inv. Nr. 29. Koklio kaklo fragmentas. Molio masė – pilkos spalvos. Dydis – 67x70 mm.

Inv. Nr. 30. Koklio, plokštinio, fragmentas. Ornamentas neaiškus. Neglazūruotas. Molio masė – rusvos spalvos. Dydis – 42x33 mm.

Inv. Nr. 31. Koklio, plokštinio, fragmentas. Ornamentas neaiškus. Neglazūruotas. Molio masė – rusvos spalvos. Dydis – 502x30 mm.

R gatvės tranšėja (B atkarpa)

Pilkos žemės, maišytos su smėliu horizontas (H4)

Inv. Nr. 51. Koklio, karnizinio, fragmentas. Ornamentas neaiškus. Išorėje glazūruotas šviesiai žalia ir gelsva glazūra. Molio masė – rausvos spalvos. Dydis – 88x64 mm (žr. nuotr. Nr. 212).

Inv. Nr. 52. Koklio, karnizinio, fragmentas. Ornamentas neaiškus. Išorėje glazūruotas tamsiai žalia glazūra. Molio masė – pilkos spalvos. Dydis – 93x60 mm (žr. nuotr. Nr. 212).

Inv. Nr. 54. Koklio, dubeninio, fragmentas. Molio masė – rausvos spalvos. Dydis – 27x28 mm (žr. nuotr. Nr. 211).

Tamsiai pilkos žemės horizontas (H7)

Inv. Nr. 60. Koklio, dubeninio, pakraštėlio fragmentas. Išorėje aptaškytas žalsva glazūra. Molio masė – rausvos spalvos. Dydis – 42x40 mm (žr. nuotr. Nr. 211).

Inv. Nr. 61. Koklio, dubeninio, pakraštėlio fragmentas. Neglazūruotas. Molio masė – rausvos spalvos. Iš išorės aplipęs kalkių skiediniu. Dydis – 32x48 mm (žr. nuotr. Nr. 211).

Inv. Nr. 62. Koklio kaklo fragmentas. Molio masė – pilkos ir rusvos spalvos. Dydis – 70x56 mm.

Inv. Nr. 63. Metalinė kaltinė vinis. Smarkiai surūdijusi, šiek tiek sulinkusi. Ilgis – 151 mm, galvutės skersmuo – 12 mm.

Inv. Nr. 65. Koklio, plokštinio, fragmentas. Ornamentas neaiškus. Glazūruotas žalia glazūra. Molio masė – pilkos spalvos. Dydis – 27x23 mm.

Inv. Nr. 66. Butelio, stiklinio, kaklelio fragmentas. Stiklas – žalios spalvos, patinuotas. Dydis – 80x37 mm (žr. nuotr. Nr. 213).

PR kiemo tranšėja

Permaišytas tamsiai pilkos žemės sluoksnis (H16)

Inv. Nr. 107. Koklio kaklo fragmentas. Molio masė – rusvos spalvos. Aplipęs kalkių skiediniu. Dydis – 76x47 mm.

Inv. Nr. 108. Koklio kaklo fragmentas. Molio masė – rusvos spalvos. Dydis – 45x20 mm.

V kiemo tranšėja

Permaišytos pilkos žemės horizontas (H6)

Inv. Nr. 137. Koklio kaklo fragmentas. Molio masė – rausvos spalvos. Dydis – 88x41 mm.

Inv. Nr. 143. Koklio kaklo fragmentas. Išorėje ir viduje aptaškytas žalia glazūra. Molio masė – rusvos spalvos. Dydis – 69x68 mm.